

VIENYBĖ

Paveiksluotas Amerikos lietuvių savaitraštis

73 M. 15 N.

BROOKLYN, N. Y.

1959 M. BALANDŽIO (APRIL) 17 D.

Tel. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

PO 19 METŲ SIBIRO...

Po 19 metų vargo, nevilties ir sielvarto Sibiro tremtyje, Antanas Igaunis pagaliau balandžio 10 dieną atskrido į International aerodromą, kur laukė žmona ir kiti jo šeimos nariai. Šis dramatiškas Valerijos ir Antano Igaunių susitikimo momentas yra tik akimirksnis tos baisios tragedijos, kurios pasekoje Lietuva neteko laisvės ir dalis jos sūnų bei dukterų buvo išsklaidyti po visus penkis kontinentus. (Daugiau nuotraukų — 6 puslapyje.)

Pereitą penktadienį, balandžio 10, New Yorko International aerodrome įvyko nepaprastas įvykis, kurį dramatiškai pergyveno Lietuvos okupacijos pasekoje devyniolika metų perskirta šeima. Tą rytą iš Maskvos atskrido Antanas Igaunis, kurį aerodrome pasitiko žmona Valerija, duktė Julija Puodžiūkaitienė, sūnus Antanas, keli šeimos artimieji, konsulas A. Simutis, dr. J. K. Valiūnas, Eleonora Kišonytė ir Vienybės fotografas J. Tysliava, Jr.

Kada 1940 metais Lietuvą okupavo rusai, Antanas Igaunis buvo geležinkelių policijos viršininko padėjėjas. Po trumpo laiko tarpe daugelio kitų buvo areštuotas ir Igaunis ir išvežtas į Sibirą. Valerija Igaunienė liko viena su keturiais mažamečiais vaikais ir senais tėvais. Po metų rusiškoji okupacija buvo pakeista vokiškąja. Naujieji okupantai šios šeimos irgi nepalikto ramybės — visi trys Igaunių berniukai buvo išvežti į Vokietiją prievartos darbams.

1944 metais vėl artėjant bolševikams į Lietuvą Igaunienė su dukra ir senais tėvais, su mase pabėgėlių, traukėsi į vakarus, bet prie Dancigo buvo atkirsta ir turėjo likti Lenkijoje. Tik po didelių vargų pavyko iš Lenkijos pereiti į Vakarų Vokietiją. Čia vėl šiai šeimai ištytelėjo veik netikėta laimė — visi trys Igaunių sūnūs buvo gyvi ir pakenčiameje sveikatoje. Du iš jų išemigravo į Australiją, o Antanas su Julija ir Igauniene bei jos motina atvyko čia ir apsigyveno Waterbury, Conn.

Vos atvykusi Igaunienė pradėjo ieškoti per gimines ir pažįstamus savo vyro, kuris galų gale buvo surastas gyvas ir sveikas tolime Sibire, bet labai vienišas. Nors tai atrodė visiškai beviltiška, bet šeima pradėjo dideles pastangas jo atskvietimui į Ameriką. Iš Washingtono įstaigų pusės buvo gautas užtikrinimas, kad įvažiavimo viza jam bus duota, jei tik rusai leis jam išvykti. Igaunienė pradėjo rašyti į visas puses prašydama užtarimo. Patyrusi iš spaudos, kad Gubernatorius Adlai Stevenson ruošiasi kelionei į Sovietų Sąjungą, kreipėsi ir į jį. Ir koks bus šeimos nusteбimas, kada iš jo atėjo draugiškas laiškas, kuriame žadama daryti viską, kad Igauniui būtų leista grįžti prie savo šeimos. Įvykdamas Stevenson pažadėjo dargi ir apsilankyti Igaunį. Nors tas jam ir nepavyko, bet jis iš paties

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

(Nukelta į 6 psl.)

Tarptautiniai užkulisiai

KINIJOS GRĖSMĖ RUSIJAI

Kinijos komunistai nori aplenkti Rusiją įvedime komunizmo, kuris yra ne K. Markso, bet katalikų kunigų išgalvotas. Kinija jau pabudo ir anksčiau ar vėliau dairysis Sibiro žemių. To bijo Chrusčiovas.

Tie, kurie nori tikėti, kad sovietai būsimoje konferencijoje padarys net tam tikrų nuolaidų, kad stabilizavus savo Vakarų frontą, savo samprotavimus remia prielaida, kad sovietai dabar turi ruošti pasitikti geltonąjį pavojų, apie kurį jau kalbėjo kaizeris Wilhelmas II ir dėl kurio dar prieš jį buvo išpėjęs Napoleonas: leiskit Kinijai snausti, sykį pabudusi ji mums visiems sukels mirtiną grėsmę! Šiandien 630 milijonų kinų baigia busti, tiesa dar komunistų supančiuoti, tačiau ir sukaustyti jie sudaro grąšą likusiam pasauliui, o visų pirma Rusijai.

Komunistai Kinijoje įsigalėjo prieš 10 metų ir labai galimas daiktas, kad būsime istorikai komunistų įvygiavimą į Pekiną laikys svarbiausiu 20 amžiaus įvykiu, svarbesniu už karus ir Rusijos revoliuciją. Šiuo metu ten vyksta milžiniškas bandymas — įvesti komunizmą anksčiau už Rusiją. Kaip žinia, ir rusų bolševikai nesako, kad pas juos jau yra įvestas komunizmas, tai tik tolimas tikslas prie kurio einama proletariato diktatūros ir sovietinės "demokratijos" keliu. Kaip tikras komunizmas turi atrodyti, tiksliai nenupasakojo ir pats Karolis Marksas. Marksistams komunizmas yra maždaug tas pats, kas krikščionims dangus. Jie viliasi ten patekti, tačiau kaip tiksliai jis atrodo — nežino. Komuna, pagal Markšą, yra tokia bendruomenė, kurioje kiekvienas jos narys pagal savo išgales be jokio atlyginimo dirba ir taip pat be jokio mokėjimo gauna viską, kas jam reikalinga. Pirmieji komunizmo skelbėjai buvo ne marksistai, bet kunigai. Jau

dominikonų vienuolis Tommaso Campanella (1588-1639 m. m.) svajojo apie komunistinės valstybės įkūrimą, žinoma-kunigų tvarkomos. Apie tokią tvarką svajoja ir katalikas Thomas Morus, britų mėlynbarzdžio Henriko VIII kancleris savo "Utopijoje". Italijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje nuo XI iki XVI šimtmečio galima suskaičiuoti nemažai bandymų įvesti komunizmą, o Paragvajuje jėzuitai 1610 m. buvo įkūrę beveik komunistinę valstybę, kuri išsilaikė net 150 m.

Po prancūzų revoliucijos, Robespierą nugalėjęs, buvęs lokajus F. N. Babeut bandė sudaryti komuną, tačiau buvo nužudytas. Vėliau apie didesnius bandymus praktiškai įgyvendinti komunizmą nieko nebegirdėti, jis buvo svarstomas daugiau teoriškai. Idomu, kad ir tada komunizmui vis būdavo duodamas krikščionybės antspalvis. Tą galima išskaičiuoti iš prancūzų grafo Claude Henri de Saint-Simon tuo reikalu raštų; taip pat ir anglas Robertas Owen (1771-1858 m. m.), kuris bandė įvesti komunizmą tarp vokiečių beičių Indijoje, save laikė krikščioniu.

Charles Fourier (1772-1873 m. m.) įrodinėjo, kad pavyzdgingiausią komuną turėtų sudaryti 1800 žmonių, kurie dalintųsi ne tik darbu, turtu, bet ir ... seksualiniu gyvenimu. Moterys pas jį buvo suskirstytos į tris klases: nuolatinės žmonos, panelės, kurios gyventų tik su vienu meilužiu, bet turėtų teisę jį laisvai nuo laiko keisti, ir pagaliau visai galantiškos damos, kurios galėtų santykiuoti su keliais vyrais kartu. (Kuo tai skiriasi nuo mūsų praktikos?)

Naujas bandymas praktiškai įgyvendinti komunizmą buvo padarytas 1871 m. prūsų kariuomenės apgultame Paryžiuje. Ten visa prekyba, amatai ir pramonė buvo paskelbti bendra nuosavybe, pralėta nemažai kraujo iki, prūsams leidus, III prancūzų respublikos tėvas Thiers su savo kariuomene įžengė į Paryžių ir komuną panaikino.

Naujas bandymas milžinišku mastu prasidėjo Kinijoje. Bet ne miestuose, o kaimuose. 590 milijonų kaimiečių yra suvaryti į 30,000 komunų, atseit kiekvienoje komunoje yra apie 20-30 tūkstančių žmonių. Nors pinigai tose komunose nepanaikinti, tačiau kiekvienas komunos narys turi teisę į šiuos 18 nemokamų patarnavimų: — valgti, rūbus, butą susisiekimo priemonių panaudojimą, gimdymo pagalbą, slaugymą ir gydymą ligos atveju, senatvės paramą, laidotuves, mokymą, vestuvių iškilmes, 12 kartų per metus plaukų nukirpimą, 20 karštų maudynių per metus, vaikų priežiūrą, poilsą atostogų metu, sluvėjo patarnavimus ir elektrą. Komunai įgyvendinant įvyko daug žiaurumų, žeimom buvo išskirtos, tik visai sugriuvo, kai kur prasidėjo badas ir t. t. Dėl to visas tempas turėjo būti sumažintas. Eilė daiktų kaip pvz. dviračiai, siuvomos mašinos vėl buvo gražintos privačion nuosavybėn, kai kur privačion nuosavybėn buvo gražinti ir mažesni gyvenamieji namai, leista gyventi žeimom kartu ir pan.

Bet nepaisant visų tų nepasisekimų ir grėžimų atgal, kažkas panašaus į komuną yra Kinijos gyvenimo faktas. Ir kaip tik jį įvedimas sukėlė daug ginčų ir nesutikimų tarp pačių kinų komunistų ir jų patarėjų rusų. Rusai sūlė eiti jų pavyzdžiu — pasitenkinti tik tikų sukolektyvinimu, bei laikytis jų praktikos — įvesti valstybinį kapitalizmą, kur vienintelis savininkas yra valstybė, tačiau visi reikalai daugiau ar mažiau tvarkomi "kapitalistiniu" būdu. Kinų komunistai su tuo nenorėjo sutikti, tačiau komunų įvedimas praktiškai Kiniją padalino į 30,000 atskirų valstybėlių, kurios nenorėjo viena su kita bendradarbiauti. Dėl viso to, Pekino Liaudies Dienraštis pareiškė savaitę paraišę, kad blusos negalima gaudyti visa dešimčia pirštų, bet tik dviem, atseit, iš karto negalima įvesti komunizmo, prie to reikia eiti palaipsniui, pirmiau pagauti vieną blusą, o vėliau kitą ir t. t.

Na, rusai iki šiol dar nėra pagavę visų savo blusų, kaip seksis kinams, dar sunku pasakyti, bet dėl vieno dalyko visi užsienio stebėtojai gavę progos

POVILAS MOLIS

Balandžio 5 d. Detroito Lietuvių Vaizbos Butas surengė banketą žinomam visuomenės veikėjui ir verslininkui Povilui Molui jo 70 metų sukakties proga pagerbti. Atvykęs į Ameriką 1906 m., P. Molis Valparaiso universitete, Indiana valstybėje, studijavo komerciją. Dirbo Draugo, Kataliko ir Garso administracijose. Vėliau buvo LRKSA sekretorius. Be to, vadovavo Detroito Lietuvių Vaizbos Butui ir ten įsteigė nekilnojamojo nuosavybės bei draudimo biznio įstaigą. Yra parašęs "Patarlės ir išminties grūdėliai". Skaito Vienybę ir joje bendradarbiauja. Šeima: žmona Eugenija Širvydaitė, sūnus Julius ir duktė Aldona.

paskutiniu laiku pabūti Kinijoje sutinka: kinų tauta yra jau pabudusi, anksčiau ar vėliau ji greičiausiai susiformuos į agresingą tautinę valstybę ir, turėdama didelį žmonių perteklių, godžiai dairysis per savo šiaurės sieną į tuščią ir turtingą Sibirą. Už tai Chrusčiovas skubiai gabeną į Sibirą žmones iš visų savo valdomų sričių, neišskyrus Lietuvos, kad užplūdžius tą tuštumą, kuri netrukus trauktė trauks komunistinius ar kapitalistinius kinus. (vm)

S. Boston, Mass.

VISUOMENĖS ŽINIAI

Balfo komitetas simfoniniam koncertui rengti Bostone, sudarytas iš vietos organizacijų veikėjų ir įvairių liet. visuomenės sluoksnių, baigė koncerto apyskaitą ir pasirašė akta. Praėjusiais metais, Lietuvos Nepr. 40 metų sukakties minėjimą baigdami, Bostono lietuviai, minėtam komitetui vadovaujant, surengė simfoninės muzikos koncertą, kuriame buvo atlikti kom. V. K. Banaičio, kom. J. Gaidelio, kom. Vl. Jakubėno ir kom. J. Kačinskio simfoniniai kūriniai ir dainos. Koncerto solistas buvo Stasys Baras, ir Bostono Universiteto simfoninį orkestrą dirigavo kom. Jaronimas Kačinskis.

Į apyskaitos minėtina bendros pajamos, išlaidos ir likutis. Pajamos: \$2,869.68; išlaidos: \$2,658.95; pelnas, \$210.73. Šis likutis perduotas Balfo 17-to skyriaus Izd. A. Brickui, kuris, susirinkimui pageldaujant, persiuntė 200 dol. Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje.

Komitetas buvo sudarytas iš 60 asmenų. Neįmanoma atskirai kiekvieną įvardinti ir dėkoti už atliktą darbą. Todėl prašau priimti nuoširdžią padėką visiems ir visoms, kas tik prisidėjo prie didelio darbo — lietuvių simfoninės muzikos koncerto surengimo, rėmimo ir jame dalyvavimo.

ANTANAS MATIŠKA,
Komiteto prlm.

• Lenkijos rašytojų sąjungos vadovybė pareiškė, kad lenkų rašytojų raštai leidžiami užsienį nebus cenzūruojami.

• Nelė Vosylūtė-Dauguvietienė Lietuvos spaudoje primena, kad šiais metais sukanka 40 metų nuo įskirimo profesionalinio dramos teatro Lietuvoje.

Trečiokas Agency

SENIUSIA LIETUVIŠKA AGENTŪRA

KELIONĖS - visokiomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Įvairiausios ekskursijos. Sudaromi ir tvirtinami imigracijos bei kelionių dokumentai.
PINIGAI - su pilnu užtikrinimu siunčiami į visus pasaulio kraštus, įskaitant ir rusų okupuotus. Persiuntimas į Lietuvą iki \$300 kainuoja \$1.65. Už \$1 išmoka 10 rublių.
APDRAUDA - visokiausios rūšies sutvarkoma per geriausias ir tvirtiausias kompanijas.
NUOSAVYBIŲ - pirkimo, pardavimo ir finansavimo reikalus sąžiningas patarnavimas.
FEDERALINIŲ MOKESČIŲ - Income Tax - paruošimas.

Albinas ir Kazys Trečiokai
311 WALNUT STREET, NEWARK 5, N. J.
Telefonas MArkēt 2-4867

Traun's BARAS IR RESTORANAS
AUGUST TRAUN - Savininkas
N. E. cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 9-9352

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA ISTEIGTA 1924 M.
Schuyler Savings & Loan Association

24 DAVIS AVENUE KEARNY, N. J.
Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, švent., nuo 9 v. r. iki 3 v. p. Penktadienų vakarais nuo 6 iki 8:30 v. v.
KAPITALAS \$1,860,000 MOKAMA 3¼%
Apdrausta iki 10,000 Telefonas WY 1-7260

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

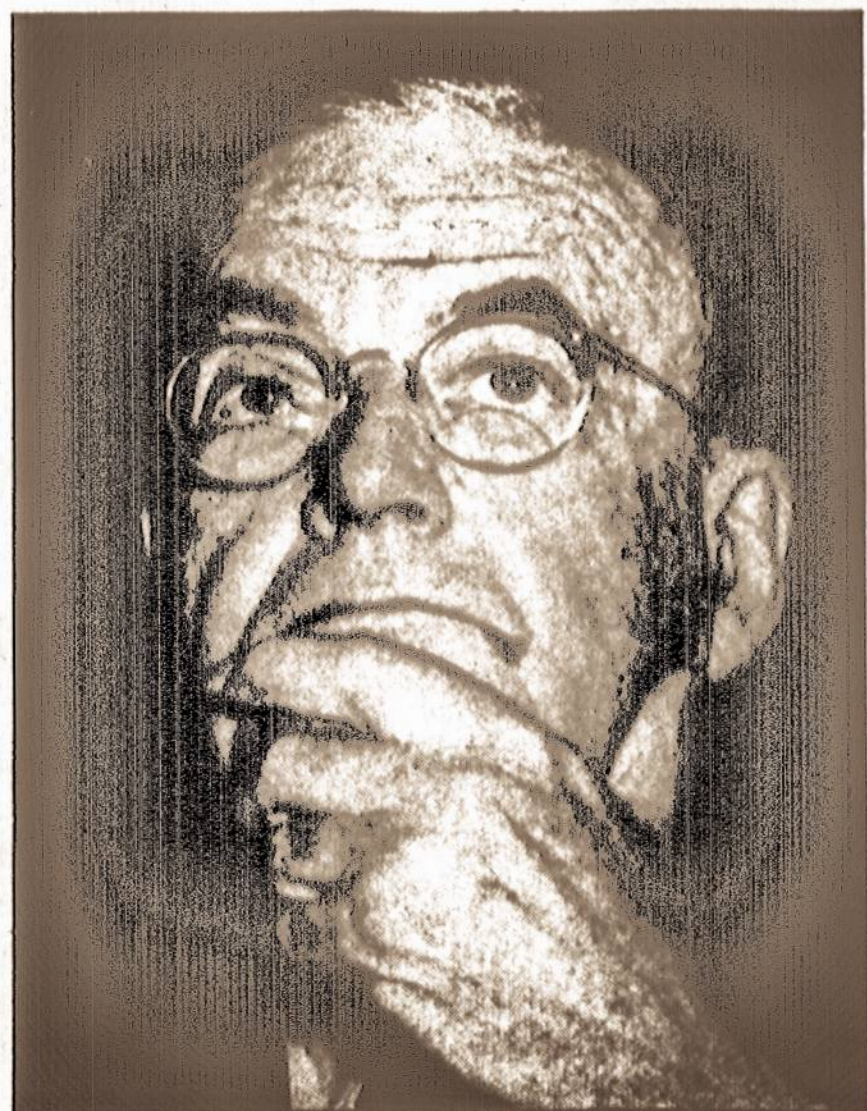
JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

PASITRAUKĖ JOHN DULLES

John Foster Dulles

Prezidentas Eisenhoweris su ašaromis akyse pranešė apie vėžio liga sergančio valstybės sekretoriaus Dulles pasitraukimą. Specialiai sukviestoje spaudos konferencijoje prezidentas Eisenhoweris nusiminęs pareiškė:

"Aš negaliu jums pasakyti, kaip aš galiausi dėl to, ir esu tikras, kad Jungtinės Valstybės lygiai taip jaučiasi."

Dulles nutraukė atostogas Floridoje ir grįžo į ligoninę. Gydytojai sako, kad Dulles sveikata pablogėjusi.

Washingtonė kalbama, kad į Dulles vietą bus paskirtas dabar einas valstybės sekretoriaus pareigas Christian Herter. Jis taip pat vadovaus JAV delegacijai Vakarų užsienio reikalų ministerių konferencijoje, kuri įvyks balandžio 29 d. Paryžiuje.

Abba Eban, iki šiol buvęs Izraelio ambasadorius Washingtonė, atsisveikinimo vakarėnėje pareiškė, kad Nasserio pastangos Jungtinę Arabų Respubliką paversti vyriaujančia jėga Vidurio Rytuose yra pasmerktos nepasisekimui.

Jugoslavija ir Rumunija pasirašė prekybo sutartį, pagal kurią abi šalys pirks viena kitos rinkoje 10 milijonų dolerių vertės prekių.

Buvusi Katedros aikštė Vilniuje dabar vadinama Gedimino aikšte. Bet buvusi Gedimino gatvė tebevadinama Stalino prospektu...

Premjeras Nehru parlamente pareiškė, kad Tibeto Dalai Lama gyvensias Indijoje kaip budistų dvasinis vadas, bet ne kaip tibetiečių vyriausybės egzilyje galva.

Lietuviškoje Chicagoje

Ne Carmen, bet Don Jose

Carmen, Georges Bizet 4 v. opera, Chicagos vyrų choro statyta 1959 m. balandžio 11 d. Marijos Augš. Mokykloje. Carmen — Aldona Stempuzienė, Don Jose — Stasys Barauskas, Micaela — Danutė Stankaitytė, Escamillo — Algirdas Brazis, Frasquita — Monika Kripkauskienė, Mercedes — Roma Mastienė, Zuniga — Jonas Vaznelis, Morales — Valentinas Lorentas, Dancairo — Juozas Brazis, Remendado — Julius Savrimavičius. Dirigentas ir operos meno vadovas — Aleksandras Kučiūnas, režisiorius, — Kazys Oželis, chormeisteriai — Alfonsas Gečas ir Antanas Linas, choreografe — Vera Radauskienė, dailininkas — Vytautas Virkau

Po šio spektaklio 84 metų senumo G. Bizet'o nepaprastai populiarų opera turėtų gauti kitą vardą — Stasys Baras-Barauskas savo nepaprastai stipriu ir gražiu balsu atėmė savo vaiduojamam seržantui Don Jose pirmavimą iš Carmen. Toks konstatavimas nėra priekaištas poniai Aldonai Stempuzienei. Jos Carmen buvo tikrai nuodėmės verta, bet jos palyginti ne labai didelis, nors ir gražus balsas turėjo nusileisti Barui. Be to, kitos solistės ir choristės buvo taip gražiai pasipuošusios, kad Carmen savo išvaizda sunku buvo išskirti iš jų tarpo. Kalbama, kad operos dalyvėms nepatikusios galimos išnuomoti Carmen suknelės ir jų dauguma pasistūdino pačios, puošnesnes ir margesnes. Tuo ir savo vaidyba jos be abejojimo kiek stebėdavo pačią Carmen. Antra vertus, toks gražus pasipuošimas, nors ir pakenkė pačios operos idėjai, buvo vienintelis atpildas choristėms už jų sunkų darbą ir pasiaukojimą.

Apie solistus trumpai tiek: Baras buvo labai geras, girdint jį dainuojant buvo visiškai nesvarbu ką jis scenoje dirba, Stempuzienė vokališkai pralenkė jį ją dėmus ilkesčius, atrodė labai gražiai ir gražiai, o savo balso nestiprumą turėjo išpirkti sustiprinta vaidyba. Pirmame akte ji iš tikro vaidino visai gerai, vėliau gal kiek kartojosi, tačiau publikai paliko labai gerą įspūdį. Micaela — Danutė Stankaitytė buvo puiki, tik pagirti galima ir kitus solis-

tus. Gal tik iš Algirdo Brazio Escamillo buvo laukiama daugiau.

Chorai buvo profesionalinio lygio. Iš viso muzikaliai spektakliui sunku ką nors prikišti, vienas kitas publikos visai nepastebėtas nesklendamas lengvai paaškinant repetitijų stoka ir dalyvių nepatyrimu. Aleksandras Kučiūnas iš solistų ir choro ilgavo iš lietuvių visai nelaukiamo lengvumo, žaismingumo ir grakštumo. Tai ypač galima buvo pastebėti antro veiksmo quintete: Stempuzienė, Kripkauskienė, Mastienė, Juozas Brazis ir Sanrimavičius. Reikia tikėtis, kad kituose spektakliuose bus pasiektas jau visai tobulas lygis.

Vaidybiniai gal galima būtų daugiau prikišti. Pavyzdžiui nelabai įspūdingai praėjo trečias aktas, buvo kiek per tamsi scena ir Stempuzienė savo garsią kortų ariją atliko ne dominuojančioje vietoje, (tai aiškina akustiniais ir scenos techniniais sumetimais). Bet, žinoma, operoje dominuoja

ALDONA STEMPUZIENĖ, dainavusi Carmen.

muzika, vaidyba tik turi sustiprinti jos efektą.

Dekoracijos, ne visai realistinio pobūdžio, geros.

Viską sutraukus — opera paliko labai gerą įspūdį. Atsiminus visas sąlygas tikrai turėtų būti dėkingi visiems šios pastatymo kaltininkams, pradedant Aleksandru Kučiūnu, baigiant techniniu personalu. Jų visų pasiaukojimas, sumanymas ir pasiryžimas davė labai gražių vaisių. Belieka tik tikėtis, kad tas gražus kolektyvas, kurį, visus talkininkus įskaičius, sudaro netoli 150 žmonių ir toliau neiširs. Tai didelis ir sunkus uždavinys operos administratoriui ir vyrų choro pirmiškai Vytautui Radžiui. Muzikaliai žiūrint, sunku rasti tokią operą, kurios tas kolektyvas negalėtų įveikti.

Trečias ir paskutinis spektaklis įvyks balandžio 25 d. 8 v.v. (m)

Visame New Yorke nerasite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ka nerengtunėte -- koncertą, vestuves, prakalbas ar šokių -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

L. MOLIN - REIKALŲ VEDĖJAS
320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERGREEN 7-1123

AR NEPERMOKATE
UZ savo automobilio apdrauda?

VIRŠ 21,000,000 AUTOMOBILIŲ SAVININKŲ MOKA DAUGIAU, NEGU REIKALINGA.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

DIDELIAM APDRAUDOS SUTAUPYMIUI, GERESNEI SAVO APSAUGAI IR GREITESNIAI PATARNAVIMUI, REIKALAUJANT NUOSTOLIŲ ATLYGINIMO.

Kreipkitės:

Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)
APDRAUDOS SPECIALISTAS
116-55 Queens Blvd., Forest Hills 75, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-1477
NAMŲ ADRESAS:
106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

JOHN BALTADUONIS
FRANKFORD AVENUE
Cafe

1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

J. Markiewich

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
NEW HAVEN, CONN.
Telefonas: LOcust 2-9229

KARLONAS

FUNERAL HOME
Lietuviams tarnaui
daugiau kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Telefonas 9-1181

EVERGREEN 5-3700

Fred Meyer Agency REAL ESTATE INSURANCE Ltd

2222 PITKIN AVENUE
BROOKLYN 7, N. Y.
COR. VAN SICLEN AVE.

PASKUTINIS DIVIDENDAS
PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1/4 extra)

SKAIČIUOJAMAS
METŲ KETVIRČIAIS

Taupyk čia - Daugiau uždirbsi! - NELAUK!

THE Kings County
SAVINGS BANK

Incorporated 1860

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

125 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

DABAR

JUOZAS TYSLIAVA

Vienas paveikslas vertas tūkstančio žodžių, sako senųjų kinų išmintis.

Šiame laikraščio numeryje dedama keletas paveikslų, ir tai reiškia vieno mūsų tautiečio odisejos galą.

Tik prisiminkime aną, Arthur Rimbaud žodžiais tariant, VASARĄ PRAGARĖ, kada lietuvis buvo vežamas į rytus tik todėl, kad — jis lietuvis. . .

Taip, tai tada, tomis baisiomis dienomis ir naktimis, Antanas Igaunis buvo plėšte atplėstas nuo savo žmonos ir vaikų, nuo savo židinio ir tėvynės. Bet štai baigiasi antrasis dešimtmetis, ir su juo — didžiosios tremtinio kančios. Lietingą praeitį savaitės penktadieniorytą New Yorko aerodrome nusileidžia lėktuvas ir čia pat, prie laukiančios žmonos kojų, sukumpo iš anapus grabo sugrįžęs vyras. . .

Lyja gatvėje ir širdyje, anot Verlaino. Ir nežinau žmogus, nuo ko tavo akys rasoja — nuo lietaus, ar nuo ašarų.

Kaip Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos centro valdyba praktikuoja demokratiją, tai galima spręsti iš Dirvos pranešimo:

"Sąjungos narių dauguma anketomis atsiklausta nuomonės dėl dešimtmečio seimo vietos, pasisakė už Chicagą. Tačiau centro valdyba, apsvačiusi motyvus už ir prieš, prieš išvados, kad pirmenybę šį kartą tenka atiduoti Detroitui."

Demokratiškai galvojant, narių daugumos pasisakymas yra privalomas ne tik mažumai, bet ir pačiai centro valdybai, kuri tas anketas išsiuntinėjo. Bet ALTS centro valdybos dėdės, matyt, kitaip galvoja. Davę progos nariams "pasibovytį" su anketomis, jie vistiek savo padarė:

ALTS seimą šaukia Detroit, nors narių dauguma buvo pasisakiusi už Chicagą. . .

Kam, po paibelijų, dar tas seimas, jeigu ALTS centro valdyba, pati savo nuožūra, gali viską tvarkyti.

Andai aš varčiau senus Vienybės komplektus.

Lyg saulėje iškepusiuose tyruose, tuose pageltusiuose laikraščio lapuose aš mačiau, kaip iš lėto slinko mūsų paties aspiracijų kupranugiai. . .

Beje, 1910 metų Vienybės komplekte netikėtai užtikau iš Vilniaus prisijusią ir net trijuose laikraščio numeriuose išspausdintą Juozo Mikuckio poemą "Lazdyno pasaka."

"Aušra rytmetinė iškilo

Rytuose nedrąsiai, balliai. . ."

Bet "viršūnės ją sveikino šilo", tada, prieš 49 metus, poetas guodėsi. Deja, tai buvo trumpalaikis mirazas, nes jau 1949 metų komplekte, tarytum ekrane, matai, kaip tauta ištaisais karavanais traukia iš rytų į vakarus. . .

Ir štai, vienoje tokioje politinėmis fata morgonomis nusivylusių DP vilkstinėje, New Yorko uoste iširo to paties poeto Mikuckio figūra. . .

Skaitydamas neseniai Lietuvoje išleistą Majakovskio poezijos vertimų rinktinę, radau tokių sakinių:

"Tegu Pasternakas sau bara, iš pykčio sužvėrėjęs taikos rašalu. . ."

Vadinasi, jau 1924 metais, Majakovskio eilėmis, Pasternakas buvo ujamas Rusijoje.

Beje, nuo Majakovskio mirties jau praėjo 30 metų.

Nusižudė, nors keliais metais prieš tai nusižudžiusį Eseniną jis lyg ir su pašalpa palydėjo:

"Nesunku gyvenime numirti, o sukurt gyvenimą labai sunku".

Kaip žinoma, poetas Eseninas mirdamas krauju paršė atsisveikinimo eilėraštį: "Do svidanja, drug moj, do svidanja. . ."

Paskutinį kartą su Majakovskiu teko kalbėtis 1928 metų pavasarį Paryžiuje.

— Do svidanja, gospodin Majakovski.

— Do svidanja, tovarišč.

Bet tai buvo paskutinis pasimatymas, nes kitų metų pavasarį poetas Maskvoje nusišovė.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava, Editor & Publisher, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Tel. AP 7-7257. Vytautas Meškauskas, Associate Editor, 2625 S. Harvey, Berwyn, Ill. Telephone Pioneer 9-2588. Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription Rates: USA, Canada and other countries \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

Spaudos problemos

DĖMĖ LIETUVOS ISTORIJOJE

Nepriklausomoje Lietuvoje spauda buvo daugiau varžoma negu carų Rusijoje. Ji buvo atiduota visiškai apskrities viršininkų ir vidaus reikalų ministro malonei ir nuožiūrai.

Kaip minėjome pereinamoje numeryje, 1935 m. lapkričio m. 16 d. (Vyr. Žinių 510 Nr.) Lietuvoje buvo paskelbtas Spaudos Įstatymas, kurį ir šiaandien skaitant tenka rausti iš gėdos.

Apibūdinęs spausdinius ir nurodęs, kas juose būtinai turi būti pažymėta — pavadinimas, redaktorius, numeris, išleidimo diena — Įstatymas reikalauja:

"5. Spaustuvė, prieš išleidimą spausdinį, turi du jo egzempliorių pristatyti apskrities viršininkui. . . Spaustuvė duodamas pažymėjimas, kurį dieną, valandą ir minutę spausdinių pristatytas.

6. Išleisti spausdinius iš spaustuvės galima: spausdinius ligi vieno lanko didumo — dviem valandom, ligi keturių lankų — valandom, didesnis — 72 valandom, o laikraštis — ne rečiau kaip kartą savaitėje — valandai suėjus po spausdinio pristatymo apskrities viršininkui.

Apskrities viršininko sutikimu spausdinius gali būti išspausdinti išleistas ir anksčiau.

7. Apskrities viršininkas, valstybės ar tautos saugumo arba kitų valstybės ar tautos reikalų sumetimais, turi teisę su laikyti spausdinio išleidimą išspausdintą.

Spausdinio sulaukymą apskrities viršininkas gali atšaukti, kai yra pašalinta arba praėję tai, dėl ko spausdinių buvo sulaukytas."

Iš tų straipsnių visai aišku, kad laikraščio likimas buvo atiduotas į apskrities viršininkų rankas, jo asmeninei malonei ir nuožiūrai, nes Įstatyme nėra apibūdinta, ką reiškia "valstybės ar tautos saugumas", o be to skystis galima buvo tik Vidaus reikalų ministrui, kurio sprendimai buvo galutiniai, nes Lietuvoje nebuvo administracinio teismo, kur būtų galima skystis dėl valdininkų nutarimų teisenumo bei teisėtumo. Reikia priminti, kad toks teismas jau buvo caro Rusijoje — Senato administracinis departamentas — kuris, kai jį buvo kreiptasi 1904 m. ir panaikino caro vidaus reikalų ministerio įsakymą draudžiantį lietuvių kalbą vartoti lotynų rašmenis.

Prisiminus aną spaudos draudimą reikia pastebėti, kad ir mūsų Įstatyme buvo numatyta galimybė uždaryti laikraštį kalbos sumetimais.

"14. Spausdinių kalba turi būti gryna ir taisyklinga.

Kalbos grynumą ir taisyklingumą prižiūri Švietimo Ministras.

Švietimo Ministras pastebėjęs, kad spausdinio kalba negryna ar netaisyklinga, praneša tatau Vidaus Reikalų Ministrui.

Vidaus Reikalų Ministras turi teisę sustabdyti ligi 8 mė-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

nesių leidimą laikraščio, kurio kalba ir po išėjimo nebėra daryta, arba visiškai jį uždaryti."

Reikia laikraštį galima, teoriškai, uždaryti dėl poros nosinių trukumol Nežinau ar praktiškai tuo straipsniu buvo naudojama, tačiau likimo ironija lėmė, kad taisyklingiausia kalba, pagal ano laiko supratimą, buvo leidžiamas Zydų laikraštis Apžvalga!

Jei visi tokie nuostatai, kurie turėjo atbaidyti kiekvieną entuziastą nuo laikraščio leidimo, dar savo nepasiekė, Įstatymas patiekia dar porą kliūčių. 28 str. reikalauja, kad redaktorius turėtų aukštojo mokslo cenzą. Reikia, kad jei kas norėjo būti redaktorium, turėjo dar turėti, sakykim, veterinariaus arba agronomo diplomą. Tiesa, Vidaus Reikalų Ministras galėjo daryti išimčių, tačiau niekur nepažymėta, kad jis turi jas daryti.

Pagaliau Įstatymas dar specialiai suvaržė bet kokias informacijas apie valdžios įstaigų veiklą:

"48. Žinios apie valstybinių įstaigų neviešųjų posėdžių ar pasitarimų darbus ir apie valstybinių įstaigų daromas kvotas bei tyrimus, taip pat žinios iš tų kvotų ar tyrimų ir iš viso iš valstybinių įstaigų bylių bei valstybinėms įstaigoms duodamų raštų, gali būti spausdinyje skelbiamos, jei tatau leidžia atitinkamoji vyresnybė.

Valstybinės įstaigos viešojo posėdžio nutarimai ir sprendi-

mai gali būti skelbiami istisi ar, posėdžio pirmininkui leidžiant, sutrumpinti."

Žodžiu, galima skelbti tik tai, ką valdžia randa reikalingu skelbti.

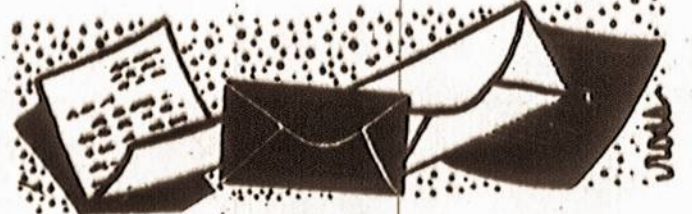
Jei koks laikraštis po visų tų kliūčių vis dėlto šiaip taip išvydo dienos šviesą, jo dar laukdavo "taisykles nešiotinai ir vežiotinai spausdiniam platinti, kurių 8 str. štai ką nustatė:

"platinant spausdinius, viešai garsinti galima tik jų pavadinimas ir kaina."

Atseit, Hitleriui užpuolus Lenkiją ir tuo būdu pradėjus antrąjį pas. karą, kuris nulėmė ir Lietuvos likimą, laikraščių pardavėjai ir tuo atveju galėjo tik šaukti: Lietuvos Aidas, 10 centų!

Čia, žinoma, kas nors galėtų pasakyti, kad visi tie nuostatai tik teorijoje atrodė baisūs, praktiškai Lietuvoje ėjo visa eilė spausdinių, kurių nesimpatijomis vyriausybei niekas neabejojo, pvz. krik. dem. XX amžius, liudininkų Lietuvos Žinios, Židinys, Kultūra ir pan. Visi tie leidiniai, nepaisant Smetonos režimo, stiprėjo ir, nors labai lėtai, tobulėjo. Be to, laiks nuo laiko galima buvo šiaip taip paskelbti, kad ir netiesiogiai, vyriausybei nemalonių žinių. Pagaliau, jei tas Įstatymas buvo toks bausis, kodėl į vyriausybę pakviestos opozicijos partijos — krik. demokratai ir liudininkai — nereikalavo to Įstatymo atšaukimo, bet zovada pasileido į jiems atiduotas ministerių kedes? Į tuos klausimus jieskosi-me atsakymo kitame numeryje.

MŪMS RAŠO

Prieš 10 metų mes, senieji amerikiečiai, labai nuobodžiai rėpinomis naujai atvykusiųjų mūsų tautiečių įkurdinimu, kartu nepamiršdami juos apšviinti savo prenumeruojamais laikraščiais. Tikėsite, ar ne, bet kai kurie iš jų buvusių DP tebeskaito mano prenumeruojamus laikraščius. . .

Kodėl šie mūsų mieli tautiečiai, palyginti per trumpą laiką pajėgę nusipirkti namus ir automobilius, nepajėgia užsiprenumeruoti bent po vieną lietuvišką laikraštį, tai man nesuprantama. Tuo labiau, kad beveik visi jie Lietuvoje baigę aukštąsias mokyklas. . .

S. PARAZINSKAS
Brooklyn, N. Y.

Iš lietuviškos spaudos mane čia kol kas tepasiekė Dirva ir Vienybė, kuri visada buvo įdo-

mi savo originaliais vedamaisiais ir laisva lietuviško gyvenimo bei lietuvių kūrybos kritika.

Patiko balandžio 3 d. Vienybėje tilpęs Vyt. Alanto pasisakymas dėl Pr. Lapės išvaidžiojimų A. Landsbergio veikalo "Penki stulpai turgaus aikštėje." Mėgstu A. Landsbergį dėl jo formos originalumo ir siužetų gana spalvingo įvairumo, bet nelaikau jo, kaip rašytojo, išbaigto. Aš dažnai pasigendu mūsų rašytojų veiklose tvirtų šaknų lietuviškos ir bendrai žmogiškos prigimties mistiškume, be kurių nebūtume turėję Goethės, Shakespearo, Ibseno, Tolstojaus ir visos eilės didžiųjų rašytojų.

Būtų pageidautina kuo daugiau pasisakymo sveikos kritikos visose lietuviškos kūrybos srityse.

VYT. STANEIKA
Ft. Lauderdale, Florida

KLEOFAS JURGELIONIS, kurio paskutiniu laiku parašytų poezijos kūrinių pluoštas dedamas šiame Vienybės numeryje, gyvena Chicagoje ir tebėra ištikimas savo mūzai. Jurgelionis priklauso pomaironinei poetų kartai, nors savo kūryba jau buvo žinomas šio šimtmečio pradžioje. Iki šiol yra išleides tik vieną savo poezijos rinkinį "Gūdai-Lūdai", bet po įvairius žurnalus ir laikraščius išbarstytį ir dar nespausdintį jo eilėraščių sudarytų apytorį tomą. Be poetinės kūrybos, Jurgelionis mūsų visuomenei taip pat yra žinomas kaip publicistas, laikraštlininkas ir juristas.

KLEOFAS JURGELIONIS

Jaunos Dienos

1.

Kai vėjas draiko, pasigavęs, tavo plaukus
Ir meile džiaugiasi tavęs sulaukus,
Ir kai sujodus prie manęs šiltai tu prisišlieji,
Ir greit žaliais, rusvais ir mirgančiais dažais,
Pradžiugusiais gyvenimo srovių lašais
Po visą žemę auštantį pavasarį palieji —
Jaunėju aš dvasia ir kūnu tavo šilumoj,
Žvaigždžių ir saulės supamoj,
Jaunėja ir širdis ir mano senosios svajonės
Šviesioj bangoj mane apsupusios malonės.

2.

Kai miškas pasigenda medžių nukirstų sienojams,
Pamiršti liūdesį — tai sveikinti aušras rytojams,
Pamiršti liūdesį — tai pastebėti,
Kaip pievos džiaugiasi rytų rasa,
Kaip geltonėja auksu tavo supinta kasa,
Ir tavo mergišką gražumą pamylėti...
Jaunėju aš, kai tu esi man mėnuo ir saulutė,
Kai tu esi man jūroje bangutė,
Kai tu mane sapne liūliuoj
Ir savo rūteles man apdainuoj...

3.

Taip matomai šios mūsų dienos eina ir praeina
Ir amžiais vėl ir vėl pasikartoja jų kaleina...
Ar galima pasenus vėl norėti,
Kad dienos vis kartotųs nuo nežinomos pradžios,
Iš naujo austų protarpiais be pabaigos
Ir protarpiais viliotų mus išnaujo atjaunėti?
Ar sutarimas tarp mėnulio ir saulutės
Ar spinduliai akių mergelės amžinai jaunutės
Mane galėtų perspėti, kur baigias, kur sueina
Jaunų ir senstančių dienų man skiriama kaleina?

4.

Po ilgesio ilgų naktų — ar tai ne ji ateina?
Ar tai ne mano meilė į mane vėl eina
Ramiomis sritimis dangaus plačios giedros
Ir apsupa mane be vėjų, be skaudžios audros,
Meilingai mano kūną patalais apklostoj
Ir mano veido raukšleles pūkais išglostoj
Ir vėl išaušta dienos — kitos ar tos pačios, —
Žiedeliais po žiedelių vasarėja pievos plačios
Su milijonais pumpurėlių laukais geltonėja —
Jaunų spalvų ramybės mano dienos vėl jaunėja.

Kuri manęs pasiges...

1.

Norėčiau būti vėjas, kurs tave bučiuoja,
Ir vis bučiuot tave su broliu vėju pamainom.
Norėčiau būti stalas, ant kurio tu rymai
Ir tavo veido meilumą gerti patylom.

Norėčiau būti pirštinė, kurią tu mūvi,
Ir glostyt tavo ranką savo vilnų šiluma.
Norėčiau būti lova, ant kurios tu miegi,
Ir būti tavo sapno meilės pajama.

2.

Aš kasdieną
po ne vieną
Tau laiškelių parašau,
Nuo Dievulio
naktį dieną
Tau palaimos
vis prašau

3.

Retai tave matau, labai retai,
Retai akelės tavo į mane prabyla,
Retai šilkais rankelės tavo mano veidą glostoj
Retai paliepia širdžiai tirpt, retai...

Ir tavo lūpos šypso į mane retai,
Ir tavo liemeniu retai galiu grožėtis.
Retai stebėt alsavimus brangios krūtines,
Retai pajust tave glėby arti širdies, retai.

4.

Prigulus man davei į mano lūpų alkanumą
Ausytes savo auskariuką mielą.
Tarytum korį su medum, kory elektros vielą,
Ir tuo sumažinai tarp mūsų žvaigždės.

Ir nuslinkau aš išbučiuoti kaklą tavo...
Iš ten mane ir tavo lūpos traukt pradėjo,
Ir traukė, kol tamsoj aplink jų žvaigždės sužibėjo
Ir lūpos veidą, veidas krūtis pamainiui bučiuavo...

Na, gal tikrai jau ištisai taip ir nebuvo,
Na, gal širdis norėjo žūti, bet nežuvo,
Ir gal paliko viltis vėl paliest ausytę tavo,
Meilingai sekt su tavim, kas ir kur ir ką bučiuavo.

Kai čia daugiau manęs jau nebebus, ir vėjas pūs,
Žiūrėk, kas į tave šnekės per topolių lapus, —
Kai truputį liūdna
Prie stalo delsi pasilikusi viena.

Ispanai apie Milašį

(LAIŠKAS IŠ PARYŽIAUS)

Per Velykų atostogas teko pavažinėti po Ispaniją (ispanų literatūra yra mano studijų šakutė). Būdama Madride, nusipirkau žurnalą ABC, kur, mano didžiausiam nustebimui, radau dviejų puslapių iliustruotą straipsnį apie Milašį. Jame Milašius vadinamas "poetu iš Lietuvos" arba "lietuvių poetu". Straipsnio autorius Jose Montero Alonso rašo, kad iki šiol beveik nežinoma Milašiaus asmenybė susilaukė atgarsio literatūros pasaulyje ir Paryžiaus publikoje. Toliau jis mini 20 metų mirties sukakties progą Sorbonnos universitete skaitytą paskaitą apie Milašį ir svarbiausią jo minėjimą Studio des Champs-Elysees, kur, beje, dalyvavo ir dvi "amerikietės" — B. Kapociūtė ir aš. Be to, Madrido dienraštis praneša, kad netrukus išėina studija apie Milašį, taip pat visų jo raštų nauja laida. Straipsnyje ypač vertinama Milašiaus sugebėjimas atkurti Miguel Manara (don Juan) legendarinę asmenybę.

ELONA MARJOSIŪTĖ

LIETUVIŲ - LENKŲ PASITARIMAS

Ryšium su pagyvėjusia tarptautine diplomatine veikla ir įvairiomis konferencijomis, balandžio 6 d. New Yorke įvyko VLIKo specialios komisijos ir lenkų Tautinės Vienybės Tarybos atstovų pasitarimas abiem tautom rūpimais klausimais. Šalia kitų reikalų buvo perzvelgta dabartinioji tarptautinioji tarptautinė padėtis, jos raida, kiek ji eventualiai galėtų paliesti abiejų tautų interesus ir kokius tektų daryti žygių jiems apsaugoti. Buvo taip pat nusistatyta visokeriopai remti Pavergtųjų Europos Tautų pastangas išplėsti veiklą, joje aktyviai reikštis, bendradarbiauti ir derinti, kur reikalinga, galima ir tikslinga kovos už laisvę žygius.

Deimantinio fondo vajas

Ryšium su besiantinančiu Vienybės Deimantiniu Jubiliejum ir būtinu reikalu išgyti papildomų ofsetinių priemonių laikraščio spaudos technikai pagerinti, mes paskelbėme Deimantinio Fondo vają. Mūsų kreipimasis į skaitytojus, kviečiant juos į talką savo laikraščiu, pasirodo, nebuvo veltui. Čia skelbiami pirmieji Deimantinio Fondo nariai, atsiliepę į mūsų kvietimą ne tik su mūsų kvietimą ne tik su nuostabiais linkėjimais, bet ir su apčiuopiamomis piniginėmis duoklėmis:

K. ir N. Albrecht Ozone Park, N. Y.	\$250.00
Ona Cheleden Philadelphia, Pa.	\$100.00
Ch. S. Cheleden Philadelphia, Pa.	\$100.00

S. Parazinskas Brooklyn, N. Y.	\$100.00
M. Miskinis Yonkers, N. Y.	\$ 50.00
A. Simušienė Brooklyn, N. Y.	\$ 50.00
S. Aromiskis Brooklyn, N. Y.	\$ 50.00
J. Garšva Brooklyn, N. Y.	\$ 50.00
Dr. B. K. Vencius Brooklyn, N. Y.	\$ 50.00
D. Klėga Brooklyn, N. Y.	\$ 10.00
K. Vaitaitis Brooklyn, N. Y.	\$ 10.00
B. Svalbonas Brooklyn, N. Y.	\$ 5.00

Mūsų pagarba ir padėka pirmiesiems Deimantinio Fondo

dalyviams, atskubėjusiems į talką savo laikraščiu, — seniausiam lietuvių laikraščiu pasaulyje.

• Komunistai Lietuvoje stengiasi atgaivinti senuosius liaudies papročius. Perna visoje Lietuvoje buvo švenčiamos Joninės, derliaus šventė. Šiomet visame krašte buvo švenčiama pavasario šventė.

• Šiuo metu Lietuvoje aktyviai reikštis šie kompozitoriai bei muzikai: J. Juzeliūnas, E. Balsys, J. Rašinskas, V. Baumilas, A. Budriūnas, J. Gaižauskas, V. Laurušas ir V. Paltanavičius.

• Buvęs Karvelio dvaras Norveikiskėje dabar paverstas Lietuvos žemės ūkio akademijos mokomuoju ūkiu.

VALERIJAI IGAUNIENEI paskutinės minutės atrodė ilgiausios, nors šio laimingo momento, kada lėktuvas su jos vyru iš Maskvos nusileis New Yorko aerodrome, ji kantriai laukė 19 metų...

J. Tysliavos, Jr., nuotrauka

Po 19 metų...

(Atkelta iš 1 psl.)

Chruščiovo gavo žodį, kad Igaunis bus išleistas. Nuo to momento praėjo dar daug mėnesių, kol galų gale balandžio 10 d. šeima jį galėjo pasitikti New Yorko aerodrome.

Isvargęs ir rūpesčių iškančintas Igaunis apie savo pergyvenimus šį kartą neturėjo jėgų papasakoti.

Žinios iš Lietuvos

• Balandžio 12 d. Vilniuje, Kaune ir Palangoje įvyko "Dailininko diena". Tą dieną knygynuose buvo pardavinėjama literatūra dailės klausimais, o kino teatruose buvo rodomos kronikos apie dailę ir dailininkus.

• Šiuo metu Vilniuje labiausiai pasireikšiusiais dailininkais laikomi: B. Vyšniauskas, K. Bagdonas, V. Karatajus, A. Savickas, V. Galdikas, A. Makūnaitė, J. Balčikonis, M. Vrubliauskas, A. Ličkutė, S. Džiaukštas, V. Valius, A. Stoškus, K. Morkūnas, J. Švažas, Kaune — B. Klova, M. Dūdienė, V. Povilaitis, P. Stauskas, J. Mozūraitė. — Lietuvoje išleista J. Gaudrimo knyga "B lietuvių muzikinės kultūros istorijos", kur teigiamai vertinami visi senieji kompozitoriai: J. Naujalis, Č. Česnauskas, M. Petrauskas, M. K. Čiurlionis, S. Šimkus, J. Gruodis, J. Tallat-Kelpša, A. Kačanauskas, J. Karnavičius.

Antanas Igaunis International aerodromo patalpose tarp savųjų pažymėtina, kad Igaunis atvyko su amerikoniškais drabužiais, kuriuos šeima jam buvo prisuntusi iš Amerikos. Dešinėje: dr. J. K. Valiūnas ir konsulas A. Simutis. J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Atskridęs iš Maskvos A. Igaunis, kartu su jo laukusiais šeimos nariais, tuojau buvo pakviestas pas konsulą A. Simutį. Iš kairės į dešinę: (sėdi) E. Čiurlienė, V. Igaunienė, A. Igaunis, A. Igaunis, Jr., E. Kišonytė. Stovi: konsulas A. Simutis, dr. J. K. Valiūnas. Paskiau Igauniai buvo pakviesti pas Valiūnus į New Rochelle, New York.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Istorinė apysaka

P. Tarasenka

KĘSTUTIS KRYŽIUOČIŲ NELAISVĖJE

— Ne tikėjimą keisti jie bijo. Lietuvoje yra daug krikščionių: pravoslavų ir katalikų, yra mahometonų, žydų ir kitų tikybų žmonių. Niekam mes netrukdome melstis, kam ir kaip jie nori. Mano motina buvo krikščionė ir visą gyvenimą sielojosi, kad aš, anot jos, esąs pagonis, Perkūną garbinu. Nesutiko tėvas mane krikštyti nei vienaip, nei kitaip. Patyrė jis, kad šie geradėjai ne Kristaus mokslą neša, o klastą. Jau buvo besutinkąs krikštą iš katalikų priimti ir visus lietuvius apkrikštyti, bet sužinojo, kad kryžiuočiai pradėjo kurstyti Žemaitijoj maištą. „Girdėjot? — visur skelbė jų šnipai. — Jūsų valdovas nori tikėjimą keisti. Ne galingajam Perkūnui, o nukryžiuotojo kūnui turėsite melstis!“ Sujudo žemaičiai, bruzdėti pradėjo. Šnipai ėmė erzinti ir pravoslavus, esą, jie popiežininkais — katalikais — būsią paversti, o to jie labai bijo, tai irgi pradėjo nerimauti. Tuomet tėvas atsiskakė krikšto. Juk ne mūsų sielų išganymas jiems rūpi, kaip jie kad skelbia, todėl ir neša mums krikštą kalaviju ir ugnimi.

— Dabar jie nori taikiu būdu krikščionybę Lietu-

voje platinti, — tarė Alpas.

— O kaip? — pasiteiravo Kęstutis.

Papasakojo Alpas, kad didysis magistras išrinko jį ruošti krikščionybės platinimo darbui Lietuvoje, ir jis, mylėdamas savo tėvynę, sutiko. Kęstutis tarė:

— Na ir gudrus kaip sena lapė didysis magistras, seniai iš kovų lauko pažįstamas Vinrichas Kniprode! Štai ką dar sumanė! Kada nei patiems, nei jų šiunčiams vokiečiams, lenkams ar vengrams nepavyko lietuvių per krikštą pavergti, sumanė pačių lietuvių rankomis tai padaryti. Na, turės ir čia sena lapė nusivilti! Nepriims lietuviai krikšto jau vien dėl to, kad krikščioniškosios doros skelbėjai elgiasi ne taip, kaip jie moko. Skelbia taiką, o patys kalavijo nepaleidžia iš rankų, ragina nusizeminti, o patys vergus laiko. Užvaldė prūsų žemę, pačius prusus vergais pavertė; ragina atsižadėti turtų, o patys juos grobte grobia, dėl jų kovoja, vienas kitą žudo; skelbia meilę visiems, o patys vienas kitam neapykanta dega. Visi krikščioniški kraštai žiauriai vienas su kitu visą laiką kariauja. Jie mums prikiša, kad mes mirusiųjų lavo-

VIRŠUJE: Neseniai atvykęs iš Vokietijos Karolis Drunga kalba Lietuvos Nepriklausomybės Tarkos suruoštame pobūvyje, kuris praeitą sekmadienį įvyko Baltijos Laisvės Namuose, New Yorke. Pobūviui vadovavęs A. Senikas (kairėje) ir V. Rastenis, LNT pirmininkas, taip pat kalbėjęs apie politinę ir kultūrinę akciją Lietuvos laisvinimo byloje.

APAČIOJE: Svečiai klausosi pranešimų LNT surengtame pobūvyje praeitą sekmadienį. Nuotraukoje: Paprockienė, Rastenienė, Drungienė, Valaitis, Siliūnas, Nemickas ir kiti.

nus deginame, o katalikų vienuoliai tūkstančius gyvųjų už menkiausią nusikaltimą bažnyčiai miestų aikštėse degina. Daug persekiojamų katalikų į Lietuvą atbėga. Apgaule, smurtą ir mirtį neša mums kryžius. Ne, tokios doros mums nereikia! Tai su kuo dabar, Alpai, eisi: ar su kraugeriais kryžiuočiais, jų niekšingus tikslus vykdydamas, ar su manim ir kitais lietuviais, trokštančiais tik taikos ir laisvės?

— Su broliais lietuviais, su tavim, tėveli kunigaikštii! — ryžtingai atsakė Alpas.

— Neapsirikau tave sūnumi pavadindamas. Sūnus man ir liksi!

Taip bendras laisvės ilgesys ir karštas noras tarnauti Lietuvos laimei sujungė abu kryžiuočių belaisvius — Trakų ir Žemaičių valdovą ir jo tarną, kryžiuočių vergą.

Kęstučiui nelaisvėje bevargstant praėjo pavasaris, vasara, įpusėjo ruduo. Stropiai saugojo jį kryžiuočiai.

Maža žinių apie Lietuvą Kęstutį per Alpą pasiekdavo, o apie savo šeimą jis visai jų neturėjo. Tikros padėties nežinojimas labai slėgė Kęstutį. Jautė jis, kad dabartinė tyia yra prieš audrą. Kryžiuočiai būtinai pasinaudos tuo, kad jis nelaisvėje, ir surengs didelį puolimą.

Ilgėdamiesi tėvynės ir laisvės, Kęstutis ir Alpas

daznai tardavosi, kaip ją pasiekti. Lengviau buvo Alpai. Turėdamas kryžiuočių pasitikėjimą, jis laisvai vaikščiojo pilyje, o kartais, mankštindamas didžiojo magistro žirgus, jodinėdavo po Marienburgo apylinkes. Ne kartą jis ir dabar buvo į Gyvatynę užsukęs, bet Žaltinio trobelė vis tebebuvo tuščia. Tikėdamas, kad tik Žaltinis gali padėti Kęstučiui pasprukti iš kryžiuočių nelaisvės, Alpas, jo neradęs, labai nusimindavo.

Kęstutis irgi visą laiką galvojo apie pabėgimą iš nelaisvės. Bet kaip tai padaryti? Pilies mūro sienos buvo labai storos ir tvirtos, siauras langelis į kiemą apkaltas geležinėmis grotomis, kambario durys visomet užrakintos, o už jų nuolat stovi sargyba. Blaškėsi po savo narvą Kęstutis, apžiūrinėjo kiekvieną plytą sienoje, rankomis jas čiupinėjo, stengdamasis surasti nors mažą plyšelį. Išardyti apie dviejų metrų storumo sumūrytą iš didelių, sunkių plytų sieną buvo neįmanoma. Taip besikamuojant slinko diena po dienos. Ir štai kartą jau pavakare su vakariene Kęstučiui per kiemą skubantį Alpą sulaukė už rūmų kampo nepažįstamas tarnas. Jis apsidairęs paskubomis lietuviškai sušnibždėjo:

— Alpai, sugrįžo burtininkas Žaltinis. Jis sako, kad jau laikas nuo sakalo sparnų nutraukti pančius, iš narvų į plačiąją padangę išleisti.

Visu veidu į Lietuvą, ... užrištomis akimis

Naujas Darbas analizuoja dabartinės Lietuvos dvasinę būklę. Kairys nebetiki į karą. „Kairieji“: Landsbergis ir Lapė žiūri kritiškiau negu „katalikas“ Kreivėnas, pakibęs ant skaičių propagandos meškerės.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Ką tik pasirodė naujas, šių metų pirmas DARBO numeris, gražiai išleistas, „smogiančiai“ sureduotas ir liečias aktualy šeimvių santykių su Lietuva. Pirmame straipsnyje mūsų politikų veteranas, vienas iš nedaugelio likusių su nesutepta lėmėne, J. Kaminskas — S. Kairys pametė tą klausimą iš politinės pusės. Penkiolika metų tikėtasi karo, bet jo nesulaukta. Vienintelis kelias Lietuvai išsilaisvinti lieka bolševizmo keitimasis į demokratinį socializmą. Tas procesas vadinamas revizionizmu. Jo ženklų gausu Rusijoje, jų galima žiūrėti ir Lietuvoje. Todėl mūsų politinės orientacijos dėsnis turys būti: visu veidu į Lietuvą, kad išgirstumėm, kuo ji aksuoja, džiaugiasi ir dejuoja. Kitaip mės nudžiūsimė, kaip nuo kamieno nulūžusi šaka.

Trys kiti autoriai: A. Landsbergis, P. Lapė ir J. Kreivėnas analizuoja nūdienės Lietuvos dvasinį veidą iš literatūros (specialiai dramos), dailės ir muzikos pusių. Bet kaip politikas Kairys, taip tie trys „kultūrininkai“ į Lietuvą žiūri užrištomis akimis, jie daugiau ar mažiau spėlioja, savo išvadas remia ne tiek lietuviškais, kiek bendrais sovietiniais reikičiais. Tai suprantama — tiesioginio kontakto su Lietuva kaip ir neturima.

Būtų puiku, jei A. Landsbergis būtų galėjęs perskaityti visas Lietuvoje statomas dramas ir duoti jų įvertinimą, tačiau to padaryti jis negalėjo ir savo išvadas remia tik iš spaudoje pasirodžiusių kritikų nuotrūpų,

tokiu būdu negauname pilno dabartinio Lietuvos teatro vaizdo. Tačiau nepaisant to, A. Landsbergis jam prieinamą medžiagą išnaudojo labai vykusiai ir jo pagrindinės išvados, atrodo, yra visai teisingos: „Lietuvos teatrui dar ilgas kelias iki tikrai reprezentyvaus moderniosios dramos repertuaro“, tačiau esama ženklų, kurie duoda „atsargios“ vilties.

Pranas Lapė buvo žymiai geresnėje būklėje už A. Landsbergį. Apie dailę dabartinėje Lietuvoje jis galėjo kalbėti su kūrinių reprodukcijomis rankose. Jo išvada: „Visa tapyba ir grafika merdi supančiota tematikos, be didesnio polėkio ir be tvirto pagrindo techniškame žinojime — kaip.“

Visai kitokia gaida sklinda iš Juozo Kreivėno rašinio. Lietuvos muzikinis gyvenimas — laukia jis — yra gaivus ir įspūdingas. (Pikantiška smulkmena: tas autorius į DARBO skiltis atėjo iš vadinamos katalikiškos stovyklose, kur negalėjo išmokti galvoti kritiškai). Jam imponuoja skaičiai. Tik iš skaičiaus jis daro „patriotinę“ išvadą, kad muzikos srityje „lietuvių pajėgumas yra didelis ir kad ne partija jį išugdė, nors partija turi neabejotinų nuopelnų“...

Man atrodo, kad kalbėti apie partijos „neabejotinus nuopelnus“ būtų lygu liaupsinimui tų senovės dvarininkų, kurie savo baudžiauninkėms, skinančiom vyšnias, įsakydavo dainuoti, kad jos nevalgytų skinau uogų... Tuo būdu jie prisidėjo prie dainos kultūros sklaidimo ir net (kvėpė Čaikovskį) idėti tokią sceną į Eugenijaus Onieginio operą! Kreivėnas, matyti, dar iki šiol nesuprato, kad menas bolševikams yra tas pats kaip religija senesnės datos marksistams, kurie aiškino, jog religija esanti liaudžiai opiumas. Valdancios klasės juo, girdi, smilko liaudį, kad ji, tikėdama į teisybę pomirtiniame gyvenime, neturėtų akstino kovoti už tos teisybės įgyvendinimą šioje atarų pakalnėje. Partija meną naudoja tokiems pat tikslams. To siekiant menai ir menininkams (ašot Lenino — sielos inžinieriams) nustatomos tam tikros linijos ir tos linijos, nepaisant visų jos besilaikantiems duodamų materialų gėrybių, tikrą kūrybą ne ugdo, bet smukdo! Kuo Rusija šiandien gali didžiutis? Savo baletu? Bet juk tai yra nepakeistas caro režimo palikimas! Visi didesni kompozitoriai yra irgi dar kilę iš caro režimo. Caro laikų kultūra dvelkia ir pats Pasternakas.

(Nukelta į 8 psl.)

MOTERŲ VIENYBĖS 25 METŲ SUKAKTIES BELAUKIANT...

EMILJA ČEKIENĖ

Dar ne taip seniai, prieš 70 metų, Liuda Šliupienė-Eglė buvo pirmoji Amerikoje lietuvė moteris, išdrįsusi lankyti viešus susirinkimus ir net viešai kalbėti. Ypač didelį įspūdį jos kalba padarė 1886 m. lenkų ir lietuvių susirinkime New York'e, minint 500 m. nuo Lietuvos krikšto, kaip rašo pats dr. J. Šliupas savo atsiminimuose. Dėl to ji buvo daugelio peikiama ir net smerkiama, nes tuo laiku Amerikos lietuvių tarpe dar tebevyravo nuomonė, kad moterų pasaulį sudaro tik namai ir kasdieniniai šeimos rūpesčiai. Ji buvo tik kieno nors žmona, ar duktė, vertinama tiek, kiek vertas buvo jos vyras ar tėvas, nors ištikrųjų moters pasaulis niekada nebuvo siauresnis už vyrų. Vėliau tokių drąsulių lietuvių radosi ir daugiau. Viena po kitos jungėsi į bendras organizacijas, o vėliau net savas ėmė steigti.

Viena iš tokių org-jų, besiruošiančių gegužės 3 d. iškilmingai švęsti sidabrinį jubiliejų, yra MOTERŲ VIENYBĖ.

Kol apie dalyką nekalbi, atrodo, kad jo ir nėra, sako Oscar Wilde. Kai kam gal dar nėra žinoma ir Moterų Vienybė, bet tik pažvelkime į jos nuveiktą 25 metų darbą... Į plačiąją visuomeninę veiklą vienybės išjungė pačios savo jaunystės, pilnos entuziazmo ir pasiryžimo spręsti įvairias moterų problemas, remti lietuvišką spaudą, ypač laikraštį "Vienybė", šelpti neseniai nepriklausomybę atgavusios tėvynės našlaičius, studentus bei į vargą patekusius žmones Lietuvių. Jos pačios aukojo ir rinkliavas organizavo visokiems

nepriklausomos Lietuvos reikalams remti.

Sakoma, kas neina pirmyn, tas žengia atgal, bet Moterų Vienybė neatsiliko nuo gyvenimo. Jos neužsidarė vien savo org-jos veikimo rėmuose, bet jungėsi į didžiąsias lietuvių kultūrinės, šalpos bei politinės org-jas, kaip ALTas, BALFas, ALTS-ga, dabar PLB-ė ir k.

Gera! Žinodamos, kad kiekvieno visuomeninio, o tuo labiau šalpos darbo pagrindas yra pinigai, Moterų Vienybės narės, ieškojo būdų ir priemonių suteikti kuo daugiau lėšų, kad galėtų plačiau išvystyti veiklą ir didesniu įnašu dalyvauti lietuviško darbo baruose. Tam jos ruošė įvairius rengimus. Įvairūs koncertai bei kitos pramogos suteikdavo progas susipažinti, bendrauti ir net lietuviškas šeimoms sukurti.

Kai 1940 m. komunistiniai okupantai vėl užslėpino Lietuvai laisvę, o to pasėkoj laisvuose Europos kraštuose atsirado daug lietuvių tremtinių, Moterų Vienybė, jiems ištiesė pagalbos ranką.

Sužinojusios apie skaudų likimą ištremtųjų į Sibirą, vienybės narės ir jiems atskubėjo su pagalba. Pradėjus naujai imigracijai į šį kraštą, jos kvietė į jų eiles jungtis ir naujas atelvas.

Moterų Vienybės 25 metų sukaktis sako, kad tai buvo gyventa bėdais rūpesčiais ir džiaugsmiais, nes jos niekada nepamiršo aplankyti sergančių ar kitokiom nelaimėn patekusių narę, o taip pat atžymėdavo ir kiekvienos narės tarnybinių bei visuomeninių laimėjimą.

Kalbant apie Moterų Vienybės sidabrinį jubiliejų...
VIRŠUJE: Moterų Vienybės narės, Dambuvienė, Litvaitienė ir Budraitienė, ruošiasi vienam iš eilinių savo pobūvių, kurie, be reguliarių susirinkimų, įvyksta kartą į mėnesį ir yra virtę šios draugijos tradicija.
KAIREJE: trys veiklios Moterų Vienybės narės, Mažeikienė, Puodžiuvienė ir Lukienė, reprezentuojančios Amerikoje ir Lietuvoje gimusių kartą. Dabar Moterų Vienybę sudaro faktiškai trijų skirtingų kartų moterys — seniau atvykusios, Amerikoje gimusios ir buvusios DP.

VISU VEIDU Į LIETUVĄ...

(Atkelta iš 7 psl.)

Nepaisant nepaprastai didelio pavaldinių skaičiaus, sovietinis režimas davė stebėtinai mažai progų vidutinybę prasikiusių kultūrinė menininkų.

Kreivėnas mini muzikos kūrinius, bet jų neanalizuoja, nevertina, todėl sunku išskirti šį spūstį apie kokybę. Kiek aš pats esu girdėjęs, jie net neprilygsta prie Jurgio Karnavičiaus (irgi caro kultūros žmogaus) specialiu užsakymu parašytų tautiškų "operų Gražinos ir Radvilo Perkūno. Tokiu pajėgių, savitų kompozitorių kaip V. K. Banaitis, Vladas Jakubėnas ir Jeronimas Kačinskis sovietinė Lietuva dar neparodė!

Ne Kreivėnas, bet temperamentingas Pranas Lapė duoda tikslią meninės būklės apibrėžimą:

"Lietuvis kūrėjas sėdi užkeltas ant traktoriaus. Kiek

mylių lauko skersai ar išilgai jis bearty, visos jo išvartytos vagos viena į kitą panašios, visos vienodai siauros, nes toks jau traktorius atsiūstas iš centro. Čia ir glūdi dabartinio lietuviškojo meno nuobodumo visa priežastis."

Šalia ty pagrindinių straipsnių DARBE dar yra eilė kitų rašinių ir žinių, leidžiančių arčiau susipažinti su kultūrinio bendradarbiavimo su Lietuva problema. Numeris visais atvejais įdomus ir vertingas pagalvoti.

DARBĄ, kurio vyr. redaktorius yra dr. J. Repečka, galima užsisakyti šiuo adresu: DARBAS, c/o V. Gervickas, 86-03 76 St., Woodhaven 21, N. Y. Prenumerata metams 3 dol. studentams 2 dol. Per metus išleina keturi 44 psl. sąsiuviniai.

MATTHEW MAZEIKA, Savininkas

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.
80-15 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas Virginia 9-3112

**NORI PIRKTI AR PARDUOTI
NAMUS - TAIP PAT APDRAUDŲ
REIKALAIS KREIPKIS Į
American Home
Realty**

84-14 Jamaica Ave.
WOODHAVEN, 21, N. Y.
TEL. HICKORY 1-5220
(Forest Parkway Stotis)
WILLIAM J. DRAKE

Licensed Real Estate Broker

Pagalvok apie savo ateitį, ieškok tinkamą namą savo šeimai ir sau. Neatidėliok, bet ieškok, tad kreipkis į AMERICAN HOME REALTY. Šiai firmai vadovauja patyręs William J. Drake. Jis gerai apyllinkę pažįsta, nes čia buvo kandidatu į Kongresą.

LIETUVIAMS SPECIALUS PATARNAVIMAS
Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės. Mes surandame jums paskolą namams.

Tel. HI 1-5220

LIETUVIAI ADVOKATAI

ST. BREDIS, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street
Brooklyn 1, N. Y.
MAin 4-6400

700 Caroline Ave.
N. Valley Stream, N. Y.
VALley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

MARY PAIAUIS

337 ST. NICHOLAS AVE.
(Ridgewood)

RESTAURANT
BAR & GRILL
BROOKLYN, N. Y.

-Phone: EVergreen 2-9141

Kviečia visus atsilankyti, linksmai laiką praleisti ir su draugais sueiti.

Prel. Virmauskio sukaktys

S. BOSTON, MASS. — Prelatas Pranciškus Virmauskis, žemaitis, kilęs nuo Luokės, jau 59 m. gyvena Amerikoje, švenčia 75 m. amžiaus, 43 m. kunigystės, 30 m. klebonavimo Šv. Petro liet. par. So. Bostone, Lawrence, Mass. Išbuvo 13 m. klebonu. Praėjusiais metais kun. Pr. Virmauskis buvo pakeltas į prelatus.

Bostono lietuviai prelatą žino, kaip kuklų kunigą, geros valios žmogų ir taurų lietuvį, kuris, be religinių pareigų, yra labai jautrus, kaip šalpos, kultūros, Lietuvos laisvės ir, apskritai, Lietuvos išlikimo reikaluose. Jo pastangomis suorganizuotos ir išlaikomos dvi parapijinės mokyklos su 500 mok. ir 14 seselių mokytojų. Vienoje jau 10 m. veikia lituanistikos mokykla.

Įvertindami klebono nuopelnus, S. Bostono lietuvių Šv. Petro par. ruošiasi dideliems iškilimams, balandžio 28 d. 6 v. vak. Blinstrub's Village. Bankete dalyvaus Gubernatorius F. Furcolo, kon. John W. McCormack, meras J. Hynes, Mass. Senato prez. John Powers ir kt. Bus meninė programa. Banketui rengti sudarytas komitetas, kuriam vadovauja kun. Jonas D. Žuromskis. Iškilimams rengiasi ir kaimyninių parapijų lietuviai.

A. MATJOSKA

• Cenzo Biuro apskaičiavimu, balandžio 1 d. Jungtinėse Valstybėse buvo 176 milijonai ir 200, 000 gyventojų.

• Paryžiuje kalbama apie greitą pasimatymą tarp prezidento de Gaulle ir Moroko karaliaus Mohammed V, kaip pagrindą būsimoms taikos deryboms su Alžyro sukilėliais.

Jaunimo balsas savimi patenkintame pasaulyje

Tarptautinėje politikoje paskutiniu laiku daugėja reiškinų, kurie rodo, jog pasaulis įsiekio būdų iš dabartinio paliaubų laikotarpio pereiti į taikos padėtį. Ši padėtis, sprendžiant iš daugelio ženklų, su galimais nežymiais pakeitimais mažai kuo skirsis nuo status quo. Tuo būdu pastovios taikos reikalaujančioms tautoms, politikos varuotojai ruošiasi patiekti sutartį, įteisinančią jėgos persvarą, smurtą, klastą ir apgaulę.

Be abejo, prie derybų stalo dar kartą iškils ir mūsų tautos laisvės klausimas. Iškils tam, kad būtų palaidotas. Didieji užmirę savo pažadus niekad nepripažinti Lietuvos valstybės pavergimo, ruošiasi dabar jos juridinėms laiduotuvėms.

Ką gi mes, lietuviškoji atplaiša laisvame pasaulyje, darome, kad nekartodami praeities klaidų, sutiktumėm bręstantčius įvykius?

Deja, kaip Vatikano atvejis parodė, asmenys, kurie pasiėmė atsakingas išvijos politinio vadovavimo pareigas, nors ir daug pralėjo rašalo besiginčydami dėl praeities interpretacijos, analoginius įvykius ir šiandieną sutinka panašiai, kaip Lietuvos valstybinio ir politinio gyvenimo vadovybė prieš 20 metų. Mūsų vadovaujantieji sluoksniai kiekvieną kartą, kai tik Lietuvos interesams gresia pavojus, kai iškyla kritiška padėtis, nesiryžta ar nesugeba pašaukti visuomenės politinei akcijai. Kaip 1938, 1939 ir 1940 metais mes vykdėme svetimųjų reikalavimus ir net be simbolinio pasipriešinimo šūvio, leidome svetimiems savo kraštą terioti, taip ir šiandieną linkstame mūsų tautai tiekiamus smūgius priimti su tyliu nuolankumu.

To akivaizdoje Santaros-Sviesos Federacija kreipiasi į mūsų jaunąją kartą, kviesdama nelaukti iniciatyvos iš "viršaus", bet patiems imtis žygių pasiruošti bręstantiems įvykiams. Sekime tarptautinės politikos vystymąsi ir demonstracijomis, pikietavimais, mitingais, protestais, straipsniais svetimųjų spaudoje, laikais ir kitomis priemonėmis reaguokime į pasaulio galūnių kešimąsi legalizuoti esamą Lietuvoje padėtį. Mes nesame vieni. Jieškokime draugų kitų sovietų prievartaujamy tautų tarpe; jieškokime jų tų gyventojų tarpe, kurie vertina laisvę labiau, negu taiką; jieškokime jų pagaliau kolonializmo jungo atsikratančiose Azijos ir Afrikos tautose.

Nesame naivūs ir nemanome, kad savo protestu galėtumėm sulaikyti didžiųjų sprendimus. Tačiau mūsų išpareigojimas tautai neleidžia sutikti ciniskus didžiųjų žygius tylo mis. Įtempkime visas savo jėgas išryškinti kiekvienam, kad atiduodami tironijai Vakarų kultūros tautas, politikos varuotojai išduoda tuos principus, kurių vardan eilė metų buvo liejamas kraujas, užsitraukia sau ir savo tautoms amžiną dėmę prieš istoriją ir — "realios politikos" terminais kalbant — kerta šaką, ant kurios yra pakibusi ir jų pačių ateitis. Seniesiems pavargus, mūsų jaunųjų laukia pareiga įsikišti ir rasti priemonių bei būdų, kurie neleis mūsų tautos likimui dingti užmarštyje. Mes turime būti balsas, kuris savimi patenkintam pasauliui nuolat primintų, jog tol nėra ir negali būti tikrosios taikos, kol milijonai gyvena priespaudoje ir persekiojime.

Praeitą savaitę Vienybės namuose (vyko vietos neolituanų pobūvis, kuriame dailininkas Pranas Lapė (viršuje) skaitė paskaitą apie meną. Nuotraukoje (kairėje), dalis pobūvio viešnių bei svečių: A. Noakaitė, M. Sperauskienė, I. Vakselytė, A. Smetona, D. Maurukaitė, V. Sutkutė, A. Sperauskas ir kt.

Tysliavos, Jr. ir Sperausko nuotr.

NAUJI SANTARIEČIAI

Šį mėnesį į studentų Santaros Philadelphijos skyrių įstojo keturiolika naujų narių. Įrinkta nauja valdyba, kuriai pirmininkauja neseniai į Philadelphiją atsikėlęs kol. A. Satinskas.

Santaros-Sviesos Federacija kreipiasi į jaunuomenę, tikėdamasi, kad ji šiuo istoriniu Lietuvos antrosios valstybės momentu nesigallės pastangų sumobilizuoti lietuviškos visuomenės dėmesį ir jėgas savo tautos reikalams ginti.

SANTAROS-SVIESOS FEDERACIJA

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Baras ir Restoranas

Lietuviškos ganybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GĖRIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms prieinamos kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimų patalpos nemokamai. Visais reikalais kreipiamasi į klubo reikalų vedėją K. VAITAITI. Spaudos kioskas
280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamos kainomis.

D. KLINGA

LAISVŲ PIRKIMOJAS
VERTIJAS
337 Union Avenue
BROOKLYN 11, N. Y.

A. ANDRIUSKEVIČIUS

Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIŲ
485 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-2318

ANTANO IR ONOS KAUNŲ

MAISTO KRAUTUVĖ

Pristatomas geriausias maistas į namus, taip pat parengiamas bei baliams, tik reikia paskambinti:
ULster 8-7821 arba EVergreen 4-5233

52 HUDSON AVENUE

BROOKLYN 1, N. Y.

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Savininkas

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:

Televizija, radijas, III-FI fonografi (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai, dulkių siurbiai.

40% nuolaida vokiškėm III-FI aparatams.

TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS, HI-FI

Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

Tel. AP 7-0349

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

MOTERŲ VIENYBĖS

25 METŲ SUKAKTIES
Vakarienė ir Šokiai

Sekmadienį
gegužės 3 dieną

HOTEL TOWERS

25 CLARK STREET, BROOKLYN, N. Y.

VAKARIENĖS PRADŽIA 6:30 v. v. ŠOKIAI 9 v. v.

BILJETŲ KAINA: Vakarienė 10 dol. Šokiai 2.50 dol.

Bilietai iš anksto gaunami pas lietuvius biznierių
 ir Moterų Vienybės nares.

Dorion's MFG'S OUTLET STORES, Inc.

148-09 JAMAICA AVENUE JAMAICA 35, N. Y.
 (išlipni Sutphin Blvd. stotyje) Tel. AXtel 7-6082

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti koks didelis
 vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas.

Mūsų krautuovė gausite viską kas tik reikalinga jūsų
 artimesiems Tėvynėje pradžiuginti: Vilnonės, Šilkinės
 ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis, negu kitur.

VIENYBĖS SKAITYTOJAI PERKANTIEJI MEDŽIAGAS
 SIUNTIAMIAMS I LIETUVĄ GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
 Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-35 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
 Telefonas: Virginia 3-3544

AP's T. V. Service

ALBERT J. MISIUNAS, Savininkas

TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS IR III - FI
 Darbas garantuotas Priimama iki 10 v. v.

101-23 112th Street RICHMOND HILL 19, N. Y.
 Telefonas Virginia 6-6895

Joseph Andrusis Insurance

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus,
 (vairiausiai apdraudos reikalais, federalinių ir valsty-
 binių mokesčių (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių
 perlaidų (Money Orders).

- KREIPTIS

HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
 Telefonas: Virginia 7-4477

Kasdien 9 val. ryto iki 9 val. vak.
 Sekmadieniais 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžini-
 gai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobiliui
 reikalingas bet koks - didelis ar mažas - patalimas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS

85-42 WOODHAVEN BLVD. WOODHAVEN, N. Y.
 (86th Avenue kampas, prie Jamaica Avenue)
 Telefonas Virginia 6-9683

ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ

SPORTO ŽAIDYNĖS DETROITE

Balandžio 4 - 5 d.d. apie
 400 sportininkų, suvažiuavę iš
 JAV ir Kanados, Detrote turėjo
 IX-ju S. Amerikos liet. sporto
 žaidynių varžybas krepšinyje,
 tinklinyje, stalo tenise ir sach-
 matuose.

Vyrų krepšinyje, kur varžė-
 si 9 komandos, I vietą laimėjo
 Detrote Kovas, kuris baig-
 mėje įveikė Waterburio Gintarą
 90:74. Pusfinalyje laimėto-
 jai nugalėjo varžybų favoritą-
 Chicagos Nerį 107:100 (po
 pratęsimo), o gintariečiai pir-
 mame susitikime eliminavo
 1958 m. nugalėtoją-Chicagos
 ASK Lituanicą 81:66. Chicagos
 Neris, sukklupusi prieš Kovo at-
 stovus, savo pranašumą įrodė
 rungtynėse dėl trečios vietos,
 kur įveikė Brooklyno LAK
 69:63.

Jaunių krepšinio varžybose,
 dalyvaujant 6 penketukams,
 nugalėtoju išėjo buvęs meistris
 Chicagos Neris, finale sumu-
 šęs Clevelando Žaibą 50:47.
 Trečią vietą pasiglemžė To-
 ronto Aušra, kuri nugalėjo Ro-
 chesterio Sakalą 69:45.

Jaunučių krepšinyje I vietą
 nusinėdė Detrote Kovas, baig-
 mėje įveikęs Chicagos Arą
 61:17. Moterų grupėje meiste-
 rio vardą laimėjo Toronto Auš-
 ra, nugalėjusi buvusį meistrį
 Toronto Vytį 32:31.

Vyrų tinklinio susitikimai
 meisterio vardą atnešė Bostono
 Dainavai, kuri finale priver-
 tė supasuoti Clevelando Žaibą
 2:1. Moterų tinklinyje Chica-
 gos Neris taip pat sukilė Žaibo
 atstovės 2:1 pasekme. Mergai-
 čių grupėje Žaibas pasiglemžė
 sau laimėjimą ir čia baigėme
 žaibietės sumušė Neris atsto-
 ves 2:0.

Stalo teniso fronte koman-
 dinuose žaidimuose vyrų ir
 moterų grupėse, orgales pelnė
 Toronto Vytis, kuri pas vyrus
 įveikė Hamiltono Kovą, o pas
 moteris - Clevelando Žaibą.
 Vyrų vienete I vietą užėmė
 Vyties žaidėjas P. Gvildys,
 finale nugalėjęs J. Solitūną,
 moterų vienete S. Kasperavi-
 čilė (Vytis), sumušusi A. Ur-
 bonaitę. Vyrų dvejetą laimėjo
 P. Gvildys - J. Nešukaitis,
 moterų dvejetą - S. Kaspera-
 vičilė - A. Urbonaitė, mišrų
 dvejetą - P. Gvildys - S.
 Kasperavičilė, Mergaičių gru-
 pėje pirmąja išėjo G. Juknevi-
 čilė (Aušra), Jaunių - Mala-
 šauskas (Rochesterio Sakalas).

JOE & JOHN FRIENDLY SERVICE

JONAS KARPUS
 JUOZAS KAZLAS
 Savininkai

- SUNOCO -

Tel. APlegate 7-9515
 GAS - OIL - TIRES
 BATTERIES

A to Z LUBRICATION
 588 Jamaica Avenue
 BROOKLYN 8, N. Y.
 Highland Place kampas

TORONTO VYTIES stalo tenisininkės, kurios IX S.
 Amerikos liet. sporto žaidynėse pelnė pirmą vietą
 moterų stalo teniso komandiniuose susitikimuose.
 Jos taip pat laimėjo pirmąsias dvi vietas ir moterų
 vieneto varžybose. Stovi (iš k.): S. Kasperavičilė
 ir A. Urbonaitė. Edv. Šulaičio nuotrauka

Sachmatų varžybose perga-
 lę nusinėdė Toronto Vytis, kuri
 įveikė Detrote Kovą, Brookly-
 no LAK ir Chicagos Nerį. Antrą
 vietą pelnė Neris, sudorojusi
 Kova ir LAK.

Šių žaidynių proga buvo su-
 skautas naujojo Fasko posėdis su
 sporto apygardų valdybomis ir
 klubų atstovais. Jo metu buvo
 pasisakyta teigiamai už lietu-
 vių krepšinininkų rinktinės siuntim-
 ą į P. Ameriką ir sporto laik-
 raščio tolimesnę leidimą.

Pirmosios dienos vakare
 ukrainiečių salėje buvo suruoš-
 tas linksma vakaris, kuris su-
 traukė didesnę būrį vietinės

publikos; šiaip žaidynių varžy-
 bas detroitiečiai gana menkai
 sekė. Sekmadienį žaidynių
 dalyviai turėjo specialias pa-
 maldas, kurių metu prasmingą
 pamokslą pasakė Montrealio
 sportininkų globėjas kun. J.
 Borevičius, S. J.

Bendrai, žaidynių rengėjai
 savo darbą atliko vidutiniškai,
 nors, kaip ir anksčiau taip ir ši
 kartą netrūko mažų nesusi-
 pratumų. Žaidynių organizacinio
 komiteto pirmininku buvo J.
 Kirvelaitis, varžybinių - P.
 Petrutis. Jas vykdė Vidurinių
 Vakarų Sporto Apygarda ir
 Detrote LSK Kovas.

EDV. ŠULAITIS

Jarošeko kvarteto

KONCERTAI

New Yorke

Šeštadienį, balandžio 18 d. 7 v. v.

GRAND PARADISE SALĖJE

318 GRAND STREET, BROOKLYNE

SOKIAMS GROJA R. BUTRIMO 8 ŽMONIŲ ORKESTRAS

Hartforde

Sekmadienį, balandžio 19 d.,

PILIEČIŲ KLUBO SALĖJE

227 LAWRENCE STREET, HARTFORDE

Po koncerto šokiai

AKADEMINIO SKAUTŲ SAJŪDŽIO
 New Yorke, Hartforde - Waterburio skyriai

LAUKO TENISO MĖGĖJAMS

Prasideda lauko teniso sezonas. Lietuvos Atletų Klubas prašo visus Lietuvos, lauko teniso mėgėjus, kuo skubiausiai išlikti New Yorko miesto aikštėse žaisti leidimus, (sezonas prasideda balandžio 15 d.) ir aktyviai įsijungti į sportuojančių gretas. Kviečiami visi: jauni ir vyresni, vyrai ir moterys, pažangę ir pradedantieji. Mūsų žymieji tenisistai, Gerulaitis, Arūnas ir Saldaitis, mielai sutiko painstruoti pradedančius.

Bus pravedamos pirmenybės iššūkimo (challenge) sistema. Šita sistema yra ypač palanki Tarybinė spauda rašo, kad Kauno HES statyboje prasidėjo paskutinis etapas.

Vytautas Mazelis

FOTOGRAFAS - PORTRETISTAS
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
Telefonas HY 7-4677

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių užėgų Brooklyne.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 4-9533

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 6-1800

White Horse Tavern

Baras, Restoranas ir Salė
Duodami pofaidotuviniai pietus

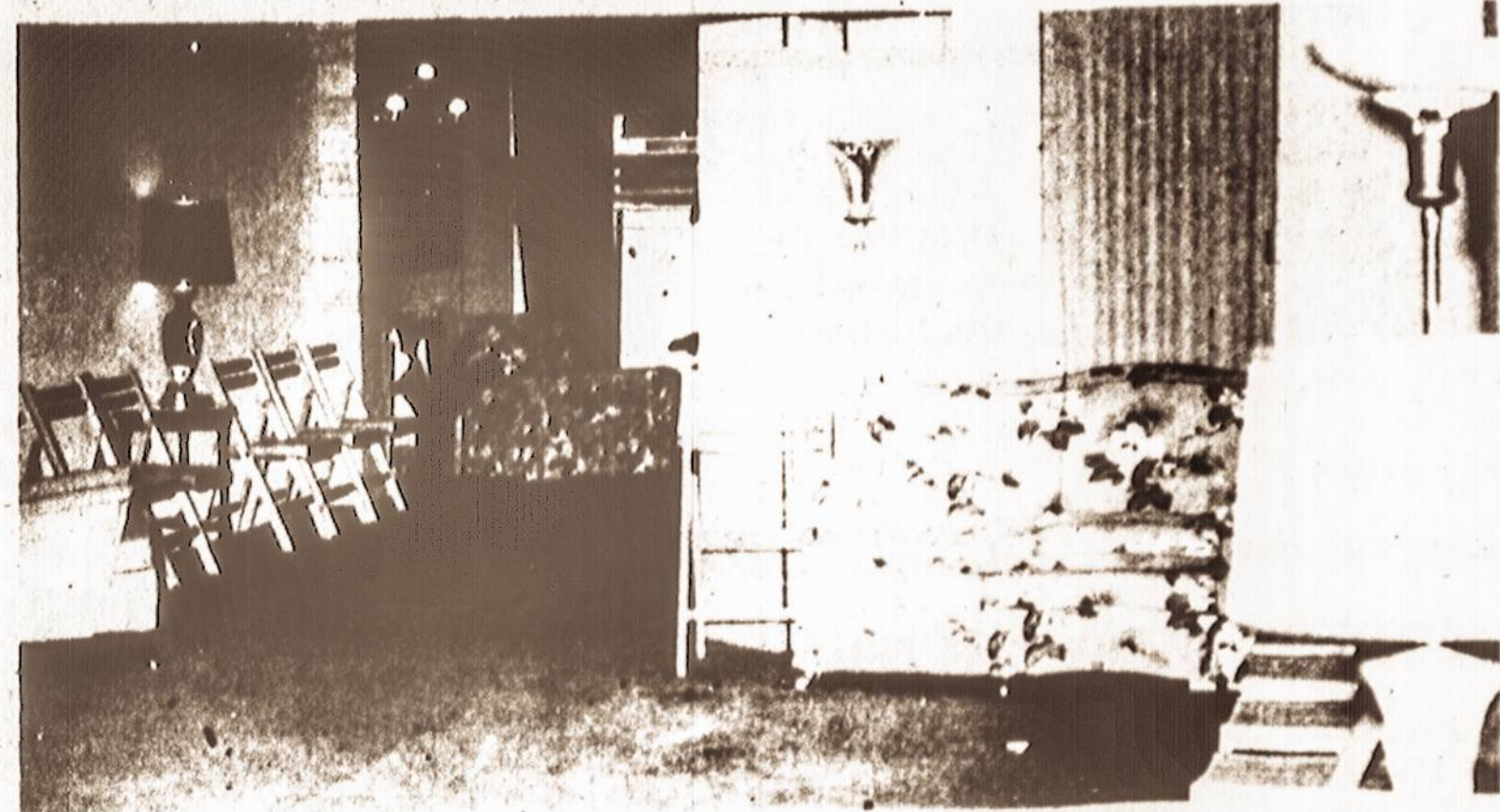
86-16 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

AUGUST P. GUSTAS, Inc. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y. TEL. EVERgreen 7-4774

Šios naujai įrengtos koplyčios yra vos du blokai nuo Broadway. Lengvai pasiekama, važiuojant BMT, INS linijų traukiniais ir autobusais. Daug vietos automobiliams pasistatyti.

Lietuvis įsigijo biznį New Yorko centre

Festival Restorano baras, kurį neseniai įsigijo V. Steponis.

Žinomas veikėjas Vacys Steponis (Steponavičius) įsigijo didžiulį restoraną pačiame New Yorko centre. Restoranas-baras yra viename viešbutyje ir vadinasi FESTIVAL RESTAURANT -

40 E. 26th St., New Yorke. Naujas Steponio biznis turi dvi sales, kurių vienoje telpa 200 žmonių.

Vacys Steponis ilgesnį laiką studijavo biznio administravimą ir savo išsimokslinimą dabar pritaikys gyvenime. Jis yra žinomas futbolistas ir pirmininkauja New Yorko sportininkams. Be to, priklauso įvairioms organizacijoms ir lietuviams plačiai pažįstamas.

Steponiui įsigijus šį biznį, lietuviai turės tinkamą vietą susirinkinams ir rengimams. Tuo labiau, kad jis savo sales duoda nemokamai.

Vacio Steponio restoraną lanko rinktinė publika, todėl ir kiekvienas iš mūsų čia jausis kaip namie. B. V.

SKAITYTOJAI, kurių prenumerata baigėsi, prašomi nedelsti už laikraštį atsilyginti.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Koplyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams.

VIENYBĖ

Wm. J. Vitkus šiuo metu vykstančioje Art League of Long Island meno parodoje su savo aliejiniu kūriniu "Ankstyvas ruduo" laimėjo pirmą prizą. (Plačiau apie dail. Vitkų — kitame numeryje).

V. Sidzikauskas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas, išskrido į Strasburgą dalyvauti Europos Tarybos Patariamosios Asamblėjos metinėje sesijoje. Pakeliui, sustos Bonnoje, Paryžiuje ir Londone.

Dr. A. Trimakas ir V. Sidzikauskas balandžio 10 ir 11 atstovavo Lietuvius Amerikos Politinių Socialinių Mokslų Akademijos metiniame suvažiavime, kuris įvyko balandžio 10 ir 11 Philadelphijoje.

J. Budrys, Lietuvos Gen. Konsulas, gydytojo patarimu, pasitraukė porai savaitių poilsui.

Prof. Pr. Skardžius, žinomas kalbininkas, balandžio 3 d. Brooklyne susituoė su Brone Dičmoniene. Skardžius dirba Kongreso Bibliotekoje, Washingtone.

E. Vainiūnienė, Philadelphijos Liberty Federal sekretorė, siunčia linkėjimus iš Miami Beach, Floridos, kur lankosi tarnybiniais reikalais.

Inž. Adolfas Damašis Amerikos chemikų suvažiavime skaitė paskaitą. Be to, suvažiavime dalyvavo ir kiti lietuviai chemikai: Birutė Minionaitė, Kestutis Keblys ir Donatas Satas.

Elenai Marijokūtei, Vytauto ir Kotrinos Marijokių dukrai, šiuo metu studijuojančiai Paryžiuje, paskirta Yale universiteto stipendija toliau tęsti doktorato studijas.

Vyt. Brazevičius (Fred. E. Truman), Floridos vienybiečių Kazio ir Julės Brazevičių sūnus, būdamas Guam salose, susirgo ir lėktuvu išgabentas į Honolulu. Vytauto žmona su sūnum iki šiol buvę japonijoje, savo laivu išplaukė į Honolulu.

Rimv. Kaminskas ir Lilija Stanaitytė sukūrė naują šeimos židinį. Jaunavedžiai apsigyveno Los Angeles, Cal.

Angelė Zubkienė, žinoma pedagogė, vietos švietimo darbuotoja, šiuo metu yra Liuteronų ligoninėje, kur balandžio 15 d. jai buvo padaryta operacija. Ligonė yra dr. V. Paprocko priežiūroje.

J. Andriūšis, savo ofise Woodhavene, ir J. Jokubaitis, degtinės krautuvėje Brooklyne, priėmė užsakymus į Moterų Vienybės jubiliejinį banketą, gegužės 3 d. Jų telefonai: VI 4-4477 ir EV 7-2089.

K. Sakalauskas, sekretorius, prašo pranešti, kad balandžio 22 d. 5:30 v. v., 11-27 Arion Place, Brooklyne, sukiama labai svarbus lietuvių sluvėjų lokalo susirinkimas.

J. Steponaitis, buvęs Vienybės ir kitų laikraščių linotipininkas, praleidęs žiemos sezoną Floridoje, neseniai grįžo į Brooklyną.

BENDRUOMENĖS SUVAŽIAVIMAS

Gegužės 9 ir 10 New Yorke įvyksta Amerikos lietuvių bendruomenės rytinių apygardų valdybų narių ir švietimo darbuotojų suvažiavimas. Bus atstovaujamos New Yorke, New Jersey, Baltimorės, Philadelphijos ir Hartfordo apygardos bei apylinkės. Darbotvarkėje: švietimo ir kultūros reikalai, liuanistinės mokyklos ir jų darbo metodų apibendrinimas, vadovėlių ir mokslo priemonių reikalai.

ANTRĄ KARTĄ ŠAUKIA VISUOTINĄ SUSIRINKIMĄ

L. B-nės I-sios New Yorke Apylinkės Valdyba, balandžio 19 d. 12 val. Apreiškimo par. mokyklos patalpose, antrą kartą šaukia visuotiną narių susirinkimą.

Anksčiau šauktas susirinkimas neįvyko, nes atsilankė tik apie 3% narių. Valdyba labai apgailestauja tokį pasyvų narių laikymąsi, bet nenustoja vilties ir mano, kad Bendruomenės dirbamas lietuviybės išlaikimui darbas bus suprastas.

Kaip kiekvienais taip ir šiais metais, Bendruomenė matydama sunkią šeštadienines mokyklos finansinę padėtį, pati pirmoji paskyrė iš savo išdo ir kartu parinko aukų, tuo būdu paremdama keliais šimtais dolerių šį lietuviybės židinį.

Valdyba laukia ir tikisi, kad ateinantis susirinkimas bus gausnis. Jame bus padarytas ataskaitinis pranešimas, sumanymai ir pasiūlymai ateičiai, valdybos rinkimai ir kt.

BALYS SVALBONAS
Pirmininkas

Greta Abromaitienė, savo laiku atvykusi į JAV kaip DP, prašoma atsilepti šiuo adresu: Jurgis Bublaitis, 24-1/2 Ten Eyck St., Brooklyn 6, N. Y.

Mirė Antanas Armakauskas, vienas seniausių lietuvių

ANTANAS ARMAKAUSKAS

Balandžio 9 d. mirė Antanas Armakauskas, vienas seniausių lietuvių Brooklyne, sulaukęs 97 m. amžiaus. Vėlonis atvyko į Ameriką prieš 60 metų, atitarnavęs Rusijos armijoje. Dirbo Standard Oil Co., kur prieš 40 metų buvo paleistas į pensiją. Buvo seniausias tos kompanijos pensionierius, naudojėsis jos pensija iki pat mirties.

Mirtis A. Armakauską užklupo netikėtai, ruošiantis pusryčiams. Mirė nuo širdies smūgio, kuris jį ištiko, bekalbant su sūnum Juozu apie maisto parnešimą iš krautuvės. Iškyrus

silpnumą kojose, vėlonis jokiomis ligomis nesirgo. Turėjo nepaprastai gerą atmintį ir mokėdavo vaizdingai, ne be humoro, papasakoti apie praetis gyvenimą Lietuvoje ir čia Amerikoje.

Liko trys sūnūs, Juozas, Kazys ir Stepas, be to, brolio sūnus Pranas Armakauską ir septyni anūakai bei proanūakai. Mirusiojo kūnas buvo pašarvotas sūnaus Stepo Aromiskdo laidojimo įstaigoje. Palaidotas iš Angelų Karalienės bažnyčios į šv. Jono kapus pirmadienį, balandžio 13 d.

Vėlonis buvo tipiškas senosios kartos lietuvis, sąmoningas patriotas, savo sūnus išauginę lietuviškoje dvasioje. Buvo ilgametis Vienybės skaitytojas. Jo žmona mirusi prieš penketa metų.

Padėka

Mano mylimam vyrui Leopoldui Dymšai mirus, šioje giliaus liūdesio ir skausmo valandoje, reikšiu viešą padėką visiems mane ir mano šeimą užjautusiems. Dėkoju kunigams, diplomatiniam korpusui, Yonkers ir Stamfordo lietuvių visuomenei, visiems vėlonio ir mano bei mano šeimos draugams.

IRENA DYMŠIENĖ
ir šeima

LEOPOLDUI DYMŠAI MIRUS.

Jo dukrai Marijonai Dymšaitėi-Ogdenienei, mūsų ratelio mielai narei, reiškiamo tikrą užuojautą ir kartu liūdimę.

STAMFORDO IR APYLINKĖS
Lietuvių Moterų Ratelis

VIRŠUJE: Praeitą sekmadienį jie buvo susirinkę Dariaus ir Girėno paminklo pastatymo metinių progą. Nuotraukoje (Prie Dariaus-Girėno paminklo) J. Rimavičius, P. Montvila, Sofija Petkus, M. Akelienė, A. Gilmanas, U. Daunorienė, Briedienė, J. Šaltis, V. Vysnė, B. Spūdienė, M. Krizinauskienė, P. Kyrius, adv. S. Briedis, P. Vyšniūvienė, D. Peleckas, K. Kundrotas, V. Volškas, M. Stakovas ir V. Brazaitis. Paskiau, Paminklo Komiteto pirmininkui J. Šaltčiui vadovaujant, Liet. Pil. Klube įvyko pobūvis, kur buvo kalbėta ir vaišintasi. Pabaigoje H. Lukoševičius parodė tris filmus. Vienas jų buvo iš Dariaus-Girėno paminklo atidarymo iškilnių.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

JAROŠEKO KVARTETO KONCERTO DALYVIAMS

Jarošeko kvarteto koncertas įvyksta šį šeštadienį, bal. 18 d. 7 val. Grand Paradise džižojoje salėje, 318 Grand St., Brooklyne. Pranešama, kad programa prasidės punktualiai. Pasivėlavusieji laike dainavimo į salę nebus leidžiami. Šokiai tęsis iki 1 val. Staliukus dar galima rezervuoti pas Rasą Arūnaitę, VI 7-6336. Kvartetui akompanuos muz. A. Mrozinskas, o programą ves V. Bražėnas iš Stamford, Conn.

LIETUVIAI RENKASI lojalumo paradui, kuris įvyks kitą šeštadienį, balandžio 25 d. New Yorke, 61 gatvėje į rytus nuo 5 Avenue — tarp 1:30 ir 1:45 val. po pietų.

Uršulė Bacevičienė, žinoma veikėja ir Moterų Vienybės valdybos narė, šiomis dienomis gavo pranešimą iš Washingtono kad jos sūnus Algirdas Bacevičius tarnauja JAV Armijoje, pakeltas į kapitonus.